

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor** - Felelős szerkesztő: **Leifner Zoltán**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Hittközségeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak: egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-80, 45, 25 ck,
180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-6 Dollár.

Az egész világ zsidózik!

Nadragulyát evett az egész világ. Hát megkerült már minden józanság? Amerre csak néziünk mindenfelé — zsidóznak. Párisban az uccán ordítják, hogy le a zsidókkal, ugyanaz történik Varsóban és Budapesten, Debrecenben kaszáskeresztesek szállodát ostromolnak, közben itéletek hangzanak el, a felforgatók ellen, Bucurestiben pedig két nagy lap izgatja a kedélyeket. És Palesztinában sincs nyugta a zsidóságnak, már csaknem negyven halottja van a zavargásoknak. A jelszó nem fontos, akármerre találják és akárhogya is kitalálják: végeredményben bennünket hajszolnak. — Nincsen szerencsétlenebb paraja a világnak, mint mi zsidók. Valami keserves pszichózis ülte meg a lelkeket, amelytől nem bírnak az emberek szabadulni.

Nincsen olyan vád, amelyet ne találhának alkalmasnak arra hogy ezzel a tömegek előtt ne üssenek bennünket. A tökés is zsidó, a kommunista is zsidó. Spanyolországban, ahol most erős hangjuk van a kommunistáknak, egyetlen zsidó nincs köztük. A nyolevankét francia kommunista képviselő között nincsen egyetlen zsidó sem. De azért ez nem alterálja a vádlókat abban, hogy feszítsd-meg-et ne ordítson a zsidók ellen, mert azok — kommunisták. Akárcsak Németországban a Tökést nevezték ki zsidónak (nem beszélve a zsidó kommunizmusról) holott minden tőke junker kézben van. Viszont a junker nem ok nélkül akarja elterelni a figyelmet, a ról a mámmutvagyorról, amelyet a fegyverkezéssel és a náci-mussal szerez.

Keleteurópai állami apparátussal dolgozó rádióleadók is valamennyien többé-kevésbé antiszemita propagandát üznek. A budapesti rádió lezsidózza a Dimineața-t, holott ahoz neki egyáltalán semmi köze sincs. De van-e elég hely annak felsorolására, a lap hasábjain, amennyi zsidóellenes megnyilatkozása csak az utóbbi napokban elhangzott? Egy nap zsidóellenes megnyilatkozásait köteteket tennének ki. És a zsidóság valami megnevezhetetlen itargáival tenni ezeket a megismétlődő arculesapásokat. De mit is tehetne egyebet? Nincs elég ereje, nincs elég szava ahoz hogy ellensúlyozni tudja, a gyűlöletnek ezt az egekig érő fellángolását. Összefogás? Hol, ki ellen és mikor? Talán a genfi világkongresszuson lesz olyan écho amelynek visszhangja támad majd — a zsidóság körében. A közhanglata tot nem fogja tudni befolyásolni azonnal. Ahoz sokkal több kellene. A mentalitásnak kellene megváltozni, annak a pszichozisnak, amely ma megüli százmilliók lelkét. Illetőleg nem is a népmilliók azok, amelyek a gyűlölet hangjait hallatják, hanem mindenütt csak kottériák, alacsonyabb emberi ösztönökre építő csoportok, amelyek gyanus céllal, ebbe a „hálás“ papirba csomagolják. Az erőszakosak, a minden magasabb embert tagadó, és a „hálás“ mindentek főbb hitező csoportok ezek, akik úgy érzik, hogy

Kiujultak a harcok Palesztinában

15 arab felkelő és 3 angol katona esett el a legújabb forradalmi ütközetnél

Jeruzsálem. Tul-Karem környékén egy fegyveres arab felkelő csapat már napok óta nyugtalanítja a forgalmat és többször megrohmozta az angolőrzásokat. A palesztinai angol katonai parancsnokság egy skót zászlóaljat küldött megerősítésül a tul karemi országra, amely vasárnap véres harcok után bekerítette és teljesen szétverte a felkelőket.

A skót zászlóalj és arab felkelők harcát délelőtt 11 órától a késő esti órákig tartott és szabályos ütközet fejlődött ki közöttük. Ez volt az arab zavargások óta a leghosszabb harc, amelyet a felkelők az angol katonasággal folytattak. A skót hadsereg tankokkal, repülőgépekkel és gépfegyverekkel vonult az arabok ellen. Hivatalos jelentés szerint mintegy 15 arab halálos áldozata van a csatának és 3 angol katona is halálát lelta az ütközetben. Magánértesülések viszont arról számolnak be, hogy az arab halottak száma jelentékenyen felülmúlja a

hivatalos jelentésben közöltek. Az ütközet csak a sötétség beálltával ért véget. A skót zászlóalj a vasárnapi véres harccal egy olyan felkelő osztagot szórt széjjel, amely már hetek óta nyugtalanítja a palesztinai zsidóságot.

A kormány egyébként életbeléptette azt a rendeletét, mely a merénylőket halálra és a zavargókat pedig kényszermunkára ítéli. Az arab nacionalisták ennek dacára továbbra ellenállásra szólították fel a tömeget, noha az arabok nyomora a sztrájk miatt már-már kibírhatatlan. Éhségükön úgy segítenek, hogy az arab élelmiszer üzleteket és piaci árusokat is fosztogatják végső elkeseredésükben.

A Haifából-Tel-Avivba menő vonat ellen is merényletet követtek el az arab felkelők. A merénylet során 14-en sebesültek meg. Közöttük két oradeai áldozat is Klein Jakab és felesége, akik röviddel ezelőtt belepédtek le a Szentföldön.

A magyarországi kaszáskeresztesek fel akarták gyujtani a zsidó templomokat

Debrecenben megismétlődtek a zavargások

Budapest. A napokban kezdte meg a budapesti törvényszék a hirhedt kaszás-keresztes per főtárgyalását. A tárgyalás bővelkedett szenzációkban. A vizsgálat kétségtelen bizonyítékokat szerzett arról, hogy a kaszás-keresztesek nemcsak Budapestet, hanem Debrecen is elakarták foglalni. A terv szerint felakarták gyujtani az összes zsidó templomokat, hogy amig a rendőrség és tüzoltóság a pánikban el lesz foglalva, addig megszállják a rendőrséget, a városházát és a többi középületeket.

A nyomozás megállapította azt is, hogy a szervezet egyik vezetője, Riskó György szabómester, már előre kikötötte, hogy ő legyen az ítélet-végrehajtó és az volt a terve, hogy személyesen akasztja fel harago-

sait és a zsidókat. Érdekes epizódja volt a budapesti főtárgyalásnak, hogy a kaszás-keresztes per főtárgyalásán Bősziorményi Zoltán, a mozgalom fővezére, bírái előtt sirva fakadt és könnyögött, hogy kiméletesen bánjanak vele. Bősziorményi fővezér ur, aki vérbe akarta fojtani egész Magyarországot most az első felelősségrevonás alkalmával — megtört és saját könnyeibe fullt. Eddig tart a horog- és kaszás-keresztes vezérek hősiessége.

Mig a vezért Budapesten vont a felelősségre a bíróság, Debrecenben megismétlődtek az antiszemita zavargások. Ezuttal a kaszások a szociáldemokratákkal ütköztek össze, de komolyabb sérülések nem történtek.

kiméletesen erőszakkal, zsidózással és handa bandázással legyűrhetik a jog, a humanitás és emberszeretet — szerintük — „elavult“ eszméit.

Mi hisziünk és bizunk abban, hogy végeredményben a francia forradalom által európaivá avatott, de lényegében, már prófétáink által először hirdetett igazi emberszeretet győzni fog, a brutális és uvers erő-

szak felett. Az ember megtalálja majd önmagát, az igazi „ember“ szóra érdemessé teszi magát és a gyűlölet el fog halkulni. Az a gyűlölet amely a legnagyobb kegyetlenséggel, éppen bennünket zsidókat szemelt ki arra hogy áldozatai legyünk, a XX század legnagyobb és legindokolatlanabb örületének: a zsidógyűlöletnek!

Békét Careiben!

Utóhangok az ardeali orth. Központi Iroda üléséhez

Évekkel ezelőtt mint megbolygatott méhkas, úgy zugott-zajlott az egész ardeali ortodox zsidó közélet. A nagy hitközségek pártokra szakadoztak, gyűlölködés melegágyai voltak, amelyből úgy látszott, nincsen kiút és mindjobban az elkeseredett testvérharc színtere lesz a zsidó közélet. Azután elcsendesedtek a viharok. Hogy ezt az elcsendesedést mi okozta, nem kutatjuk. Nem is foglalhatunk állást ebben, mert mindenki aszerint kommentálja, amely fel fogásának legjobban megfelel. Az egyik azt mondja: győzött az igazság. A másik: győzött az erőszak. Van aki a chassidizmus előretörését és az áskénáz zsidóság letörését látta ebben, viszont vannak olyanok, akik a zsidó közélet „megújódását” látják.

Kétségtelen, hogy bizonyos letargia és közöny uralkodik, amelyet senki sem igyekszik felzavarni. Nem pedig azért, mert hiszen a napi gondok épen eléggé igénybe veszik az emberek energiáját, nem akarják magukat anyagilag és ideileg tönkretenni csak azért, hogy valamelyes hitközségi viláiban „győzzenek”. De céltalannak találják azért is a harcot, mert olyan erők működése befolyásolja az ilyen megmozdulásokat, amelyekkel nem tudnak és nem bírnak megküzdeni.

Összegyűjtés lett urrá Ardealban és az ortodox közletről érdeklőkön kívül, ugyszólván senkisésem érdeklődik a dolgok iránt. Megunták a hitközségi vilákat. Megunták akik csinálták és a zsidó hagyközség is. A sajtó sem tartja érdekesnek a vele való céltalan foglalkozást.

CSAK EGY HELY VAN MÉG!

Csak egy hitközség van még Ardealban és ez a Carei-i hitközség, ahol még mindig nem nyugodtak meg a kedélyek.

Miért? — kérdi az informálatlan olvasó. Miért épen Carei?

Próbáljuk megnagyarázni. Egy aránylag kis zsidó község van itt, ahol három hitközség működik együtt és egymás ellen.

Az egyik: ó-ortodox hitközség, amelyből status-quo lett és hosszú évek óta küzdelmet rolytat olyirányban, hogy ismét ortodox legyen. De hogyan lehet erre kilátása, amikor ortodox irányzatban rajtakívül még két hitközség működik. Illetőleg — csak ne szédüljenek bele — van egy spanyol-szefárd-neolog irányzatú hitközség is, amelyet az évek óta folyó veszekedések kreáltak. De lényegében ez is teljes mértékben vallásos és ortodox. Azonkívül van az az ortodox hitközség amelynek a szapolcai főrabbi veje, Horovitz Ábis főrabbi áll az élén.

Ez a három hitközség szemben áll egymással. A jelenlegi „status-quo” hallgat és a veszekedésben nem vesz részt. De a másik kettő annál inkább. Ott két főrabbi áll az élén, a spanyol hitközség élén Grosz berbesti rabbi áll — ez az Iroda kedvence. Most már az Iroda azt szeretné, ha a másik „status quo” hitközség beolvadna ebbe. Feltételül szabja azonban neki, hogy

3 évig csak is a spanyol-szefárd-neolog met-szójét veheti igénybe és vagyonát is azonnal átengedné. Természetes a jelenlegi kultusz-tisztviselőit és rabbiját pedig nyugdíjazná, vagy menesztené.

Szó volt a legutóbbi ülésen arról, hogy a spanyol hitközség topatronusa, a szatimarei főrabbi javaslata alapján négy héten belül összeülne egy öttagú bészdin, amely eldöntené, hogy a jelenlegi ortodox hitközség visszatérhet-e az ortodox keretbe.

Az egyházi bíróságnak egy külföldi főrabbi volna az elnöke. Tekintettel arra,

hogy ehhez miniszteri engedély kell, azt meg kell szerezni. Közben azonban a Horovitz-féle hitközségnek be kellene szüntetni a sechitát, amelyre ez nem hajlandó. Oka: mert azzal végleg magára huzza a vizes-lepedőt, hisz a miniszteri engedély — a más ismert okok folytán nagyon is késett. Mialatt a hitközség bevételi forrása megszakad és azután a felosztás ténye is feltartóztatlan.

Látszólag nyugalom van az ardeali hitközségekben, de Careiben még lángol a harc és jelenleg még úgy látszik, hogy ott nincs nyugalom és egy hamar nem is lesz. Pedig jó volna, ha végre ott is nyugalom lenne már, ezt kívánja már az ottani és az egész ardeali zsidóságnak!

Egy svájci borogkeresztes visszavonja a Cion bölcseinek jegyzőkönyvével kapcsolatos rágalmozó nyilatkozatát

Basel. Három évvel ezelőtt folyt le a világ nagy érdeklődése mellett a baseli bíróság előtt a „Cion bölcseinek jegyzőkönyve” féle per. Ezzel kapcsolatban annak idején cikk jelent meg a Baselen megjelenő „Eiserner Besen”-ben, a nemzeti front orgánumban, amelyben dr Zander, az akkori szerkesztő azt írta, hogy a jegyzőkönyvek annak dacára valódiak, hogy a bíróság nem állapította meg. A baseli hitközség elnöke, valamint a svájci cionista szervezet elnöke és dr Ehrenpreis stockholmi főrabbi pert indítottak a lap ellen, illetőleg annak akkori szerkesztője ellen, ki a stockholmi főrabbiról pláne azt állította, hogy elismerte egy beszédben a valódiságot.

A napokban tartották volna meg a tárgyalást ebben az ügyben a baseli büntető

törvényszék előtt, de mielőtt még a tárgyalás megkezdődött volna, megegyezés jött létre a felek között.

Dr Zander nyilatkozatot adott, amelyben visszavonja dr Ehrenpreis ellen irt megállapításait és kijelentette, hogy sohasem gondolta azt, mintha a felpereseknek bármilyen részük is volna a jegyzőkönyvekben lefektetett „világhódítási” tervekben. Elismerte azt is, hogy az 1897-ben tartott bazeli cionista kongresszusnak semmi köze nincsen a Cion bölcseinek jegyzőkönyvéhez. Azonkívül beleegyezett abba, hogy a lefoglalt 800 példányt megsemmisítsék. Dr Zander vállalta az összes bírósági költségek megtérítését. Erre fel a felperesek visszavonták a pert.

Kialudt a bécsi „Fáklya”

Karl Krauss halála

A napokban halt meg Wienben 62 éves korában Karl Krauss a „Die Fackel” híres szerkesztője. Jelentős kulturkritikus volt, szatirája velőkéig hatott, kitünő polemikus tehetség és stilizta, aki méregbemártott kérérlhetetlen tollal harcolt minden kinövés, politikai machiavellizmus ellen. Legjelentősebb munkája az a drámai szatira, amelynek a címe „Az emberiség utolsó napjai” ebben a háborús pszichozist, a hurrápatrizmust és hadinyereségeket ostorozta Karl Krauss lapja, A fáklya fogalom volt Wienben és ezek olvasták. Zsidó szempont

ból Krauss, áruló volt, mert már 30 esztendővel ezelőtt áttért a katolikus hitre és kijelentette, hogy semmiféle közösséget nem vállal a zsidósággal. Első munkája gúnyirat volt Herzl Tivadar ellen, amelyet „Eine Krone für Zion” címen irt meg. Egy ismert bécsi író azt írta Kraussról már régebben, hogy Krauss korach nemzetségből való volt, mert mindég zugolódt. Tehetségét nem a zsidóságnak szentelte, ezzel szemben az ellenszenv a zsidó Karl Kraussnak szolt Prototipusa volt az „öngyűlölő” zsidónak.

Az ungvári héber középiskola alapkövetétele

Julius 21-én nagyjelentőségű esemény történt az uzhorodi zsidóság életében. Ekkor helyezték le ünnepélyes keretek között, alapkövét, annak az új héber középiskolának, amely második lesz e téren a csehszlovák köztársaságban. Nagy közönség gyűlt össze az ünnepekre, melyen megjelentek a politikai, tanügyi, városi közélet legkiválóbb reprezentánsai, valamint a katonaság képviselői is. Az ünnepegyezés kezdődött a ruszin himnusz eléneklésével kezdődött a „Javne” egyesület nevében Szerényi Béla szerkesztő vázolta a gimnázium alapításának történetét, Majd Kuba igazgató vázolta az ujonan építendő gimnázium célját: mintaképül állítva jövő generációnak, a dolgozó zsidóságért élni és halni kész idealista chalutot. Reichman tanár héberül Dr. Mark bírósági tanácsos a város nevében, Frengo igazgató a ruszinság nevében tartott üdvözlő beszédeket. Résztvettek hivatalosan a Mizrahi, a Zsidó Párt, Az achdut stb. és a szónokok meleg szavakkal vázolták a nap jelentőségét. Felolvasták a minden felől érkező üdvözlő sorokat, hódoló táviratot menesztettek a köztársaság elnökének

és a Hatikva éneklésével ért véget a szép ünnepség.

Doktorráavatás. A cluji Ferdinand tudományegyetemen június 20-án avatták az összes jogtudományok doktorává Kohn Otót, akit ez alkalommal számosan kerestek fel gratulációjukkal, valamint atyját Koho Samu cluji kereskedőt

Házasság. Gidale Elena (Hunedoara) és Hirsch Mór (Sarmasel) július 5-én délután 4 órakor tartják esküvőjüket Hunedoaran, amelyre ezuton hívják meg rokonaikat és ismerőseiket. (Minden külön értesítés helyett.)

A Mizrahi ardealrészi központja folyó év július 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Oradeán saját helyiségében (Piata Mihai Viteazul 11-a.) nagyintéző bizottsági ülést tart amelyre a Nib tagokat ezennel tisztelettel meghívja. 1. Jelentések. 2. Politikai és szerzetési referátum. 3. Brith Hanoar Hamizra' chi központi referátuma. 4. a Mizrahi és a Zs. N. Sz. közötti viszony. 5. Az önálló országos szervezet megalakulása. Kesztenbaum h. elnök és Weltz Ignác főtitkár.

Sportemberek figyelmébe!

Rakettek, tenniszlabdák, ping-pong és futball-cikkek. Legújabb fényképezőgépek és filmek és az összes

sport-cikkek

nagy választékban, kiváló minőség olcsó árakkal. Kaphatók:

LEONARDO

rádióüzlet, Oradea. Avram Iancu ucca.

HETI GLOSSZÁK

A fővárosi nagy- lapok harca

„Dimineata” és „Adeverul” az egyik oldalon és az Universul a másikon. Előbbiek, a romániai demokracia lelkes hirdetői és bajnokai, az „Universul” már régóta a reakció fellegvára. Stelian Popescu, volt igazságügyi miniszter áll a reakciós lap élén, aki befolyásos ember és jól csatasorba állítja az ólomkatonákat. Eddig is harcoltak egymás ellen, de ami most folyik közöttük, az már túl megy azokon a határon, amelyeket az angol felfogás szerint „fair play”-nek neveznek. Természetesen hol kell ütni egymást? Nagyon egyszerű a dolog. Zsidózni kell. Mennyire áll zsidó befolyás alatt a két demokracia lap? Kik szerkesztik és végül rezümálni olyképen, ahogy az a mai mérgezett atmoszférának megfelel: demokracia és zsidóság egy — hiszen zsidók csinálják. Erre jön a kontra. Ne kiáltssatok oly nagyot „Universul”, hiszen legjobb és legbefolyásosabb szerkesztőitek — zsidók. Talán nem egészen fedi a fogalmakat, de mégsem lehet mást mondani, minthogy leszedik egymásról a „keresztvizet.”

Két nagy lapkonzern ez, amelyek irányítják a román közvéleményt. Mindegyiknek nagy tábora van. Az egyiknek, már mint az „Adeverul”-nak és testvérnapjának a „Dimineata”-nak, az ország progresszív és demokratikus érzelmi közönsége a híve, a másiknak a reakció tapsol. A legigazibb és legkérlelhetetlenebb reakció, amely természetszerűleg — zsidógyűlölő. Már most a két orgánus harcol egymás sal életre-halálra. Előbb csak az újságok hasábjain. De olyan hévvel, olyan tónusban, olyan fékeveszetten, amelyre a sajtó berkeiben nincsenek hozzászokva. Kétségtelen, hogy a román lapok kitűnően szerkesztett orgánusok, európai viszonylatban is nagy-szerűek, jó hírszolgálatokkal és értesültséggel. De a tónusok még nem a nagy francia és angol világlapok tónusa. Sőt, sőt... tul élesek, de ne gondoljuk, hogy ez azért történik, mintha nem tudnának másképen írni. A világért sem. Hiszen képzett, nyelveket bíró élénkeszü újságírógárda dolgozik redakcióiban. De ehhez szoktak hozzá. Majdnem úgy mondanánk — ha nem volna furcsa — hogy szeretnek „amugy magyarul” odamondogatni. És a két nagy lap is ebben a tónusban ír egymásról. Mi az ered-

mény? Hogy a szélsőjobb oldali lap publikuma, főleg a diákság, átveszi a hangot, de nem csak a hangot, hanem megtoldja azt egy furkósbottal is. És amikor már elégnék találják az érveket, előveszik a vasdorongot és úgy akarják megmagyarázni az „igazságot” a „Dimineata” és az „Adeverul” munkatársainak és szerkesztőinek. Orvul megtámadták és félholtra verték őket. Előbb Scrutator, polgári néven Dr. Blumenfeld volt az első áldozat. A „Dimineata” és „Adeverul” kitűnő főmunkatársa. Büne: hogy zsidó és a demokratikus parlamentarizmus híve. Soha mással, mint tollal nem harcolt, soha nem volt más érve, mint az igazság. Dr. Graur professor helyett egy ártatlan kereskedőt hasbalóttak, aki azóta élet-halál között lebeg. És Bermann munkatársukat is félholtra verték, akinek szintén nincs más büne, minthogy nem vallja azt a világnézetet, amit az „Universul”. A rendőrség letartóztatta a joghallgatókat és orvostanhallgatókat, akik az egyetem padjai helyett beleavatkoznak, így tetteleg, revolverekkel és furkósbotokkal — a két lap, illetőleg két napilap vitájába.

Határozottan jó jel és megtisztelő az egész újságíró társadalomra, hogy maga a miniszterelnök, Tatarescu is személyesen érdeklődött a sebesültek hogyléte felől. Franasovici és Saveanu miniszterek is érdeklődtek melegen a sebesültek iránt. De engedjék meg nekünk, azt a szerény véleményünket hangoztatni, hogy talán helyesebb lett volna, ha a kormány tagjai előbb figyelmeztetik mindkét pártorgánust, hogy ártanak az ország nyugalmanak és csak felzaklatják a közvéleményt, amikor ezt a tónust használják egymás ellen. Mert mit szóljon a laikus közvélemény, mit szóljanak az egyes politikai pártok, amikor azt látják, hogy a „kollégák” egymásközött ilyen féktelen hangot ütnek meg. Felsőbb erővel kell vétőt kiáltani — ha már a sajtó két nagy matadorjának nincsen annyi önkritikája, hogy egymás lepecskondiázásával nem sértik halálra egymást. Minek a porosfüli ifjúságot még jobban felheccelni, amikor a különböző fascista szervezetek tulontul eleget tesznek ebbeli „kötelességüknek.”

Fájó tünet ez az ádáz bucuresti sajtó-polémia, amely árt a lapoknak, árt az ország nyugalmanak és halálát okozhatja ártatlan, meggyőződéses és tehetséges újságíróknak, akiknek nincsen más bűnük, minthogy szeretik a szabadságot, a demokraciát és az európai konszolidációt és nem hívei az erőszak uralmanak, a fassizmusnak és a gyűlöletnek.

A békési kaszás.

kereszties per

Irtunk már legutóbb arról, hogy a magyarországi Békésen, az ugynevezett kaszásokereszties per folyik, amely sok meg-lepetést szerez azoknak, akik nem ismerik ennek a mozgalomnak lényegét. Viszont akik tudják, hogy a német horogkereszties magyar földben való gyenge kópiája ez az alakulat, az nem csodálkozik azon, hogy egy Hajnal István nevű tanu azt vallotta, hogy Böszörmény „az intellektuális osztályt is le akarta mészároltatni, nemcsak a zsidókat. Azt mondta, hogy minden intellektuális ember gazember”. Természetesen ez sem eredeti gondolat. Az intellektuális felfogás gyűlölete, amelyet a németek a következőképen fogalmaztak meg „Klasszikus” tömörséggel: „Intellekt! Hinweg mit diesem Wort, dem bösen, mit seinem jüdischen grellen Schein! Nie kann ein Mann von deutschem Wesen ein Intellektueller sein!” Ez tömör és őszinte jankiáltás. Ennek a gondolatmenetnek folytatása, hogy minden intellektuelt ki kell irtani. A türelem, a humanizmus gyűlölte fogalmak. Böszörményi talán úgy képzei, hogy az intellektuális ember egész nap a kávéházban ül, s egész nap az emberiség destrualásán töri a fejét, amelyet azután tovább ad a sajtó embereinek, amit azok leközölnek. Közben mindent tud és mindenről informált, min-

Nahum Szokolow:

Aranyhajfür

Aransárga hajfüröt rejtegetek a Síralmak könyvében. Nem ifju leányfejet koszoruzott s mégis édesbus emlék füződik hozzá s mégis könny szökik a szemembe, ha látom. Hadd mondok el a történetét... A szomorú, szöke asszony, kivel egy kupéban utaztam, gyengéden ráhajolt az alvó fiucs-kára, megcsókolta aransárga haját és csukott pilláit és elszántam elibem állt.

— Uram, én nem tudom, honnan jön, hova megy, melyik nemzetnek a fia, milyen vallásnak a híve, de anyai ösztönöm sugja, hogy Ön segíteni fog rajtunk.

A galambok remegő bugása nem olyan megható, mint ennek az asszonynak a hangja.

— Mivel lehetek szolgálatára asszonyom? — kértem szinte megdöbbenve.

— Legyen Ön, mig Hamburgba érünk ennek a gyermeknek az apja. Olyan szép gyermek, tegye meg!

— Nem értem — mondom csodálkozva.

— Igaza van, kezdem az elején. Mi

hajóra akarunk szállani, Amerikába utazunk, a férjem vár rám. Örökös rettegésben vagyok. — Láttam, mit műveltek két szegény asszonnyal. Férjeik küldtek nekik hajójegyet, de szegényesen voltak öltözve, vizsgálat alá vették őket. Istenem, én nem élem tul, ha visszaküldenek. Berinben vizsgaszemmel közeledett hozzánk egy sisakos. Végem van, ha megszólít. De nem! Ránézett a gyerekre, erre az aranyos fejcskére, és elmosolyodott, szurós szemei melegen pislogni kezdtek. Olyan szerencsés vagyok én. O, ez az aranyos gyermek!

Dicsékszik szegény — gondoltam — az ő szerencséjével, mint a gyermek, ki énekel a sötétben.

— Örvendek asszonyom, szerencsés utazásának, de nem tudom, mit kíván tőlem.

— Persze, eltérek a tárgytól. Hiszen talán tudja, hogy a Hamburghoz közeli állomásokon vizsgálatot tartanak. Ha most bejönnek és kezdenek engem kikérdezni, faggatni, én beleőrülök. Tudom, könyörtelenül visszatoloncolnak. Németségban nincs irgalom, csak acéltörvény és rend.

— Megteszek mindent, amit parancsol, mondom. látva ezt a szörnvü rettegést

— Arra kérem, ha bejönnek, mondja, hogy ön a gyermek atyja és én a nevelőnője vagyok. Ön utazik Angliába. Svájcba. Hogyan? Hollandiába utazik? Az is jó. Tehát a felesége, családja már ott van és most viszi a fiát a nevelőnővel.

Nagy szomorúság fogott el, de azért mosolyogtam az ötleten.

— Jól van asszonyom, én majd adom az apát, de miért csináljon kegyed magából nevelőnőt, hiszen egyszerűbb volna ha...

— Nevelőnő vagyok, uram, Svájcban — mondta ő nevetve. Beszélek kicsit németül, kicsit franciául, de sem a berlini, sem a párisi kiejtéssel, hanem sajtáságos svájci dialektusban, (Ismerem azt a Svájcot, németek Litvániának hívják.) Nevem Dorothea Weebach, születtem Bazelben. Több uric-saládtól referenciák.

Többször ismételte azt a mondókat, magolta, hogy egyszuszra elmondhassa és hangja vigan csengett, csicsergett és arca verőfényes lett és ekkor egészen hasonlított ahhoz a fiucs-kához, ki talán most angyalakkal kergetőzött álmában.

— Kegyed hamisítatlan nevelőnő, szomorom — dicsértem meg derűsen

dent tud és értelmesen tud. Ezt az értelmes emberfajtát, amelyet rendszerint a horog, kaszás és egyéb kereszties vitézek: a zsidóval asszociálnak, ellenszenves nekik. Ezért akarják kiirtani őket.

Lehangoló, hogy Magyarországon is lábra kapott már ez az örület. Lehangoló az is, hogy ennek a rétegnek, ennek a lenézett intellektuális rétegnek a jövőben sem lesz más fegyvere, mint a gondolat és toll: amelyek gyenge fegyverek, adott körülmények között a kaszával, kapával, gyilokkal, koncentrációs táborokkal kereszties vitézekkel szemben.

Arja filmek --

zsidó filmek

Bécsi zsidó lapok írják, hogy az osztrák kereskedelmi minisztérium tisztviselője dr. Eugen Lanske, nagyon kedvező megállapítást létesített Hollywoodban, hova az osztrák minisztérium kiküldte. Ez a megállapítás nem jelent mást, minthogy a hollywoodi nagy filmgyárak leküldik technikai személyzetüket és főleg dollárjaikat Bécsbe és ott német filmeket fognak gyártani. Kitünő, a németországi gyárak technikai felszerelését tulszárnyaló képeket, amelyeknél nem függ majd minden mozdulat attól, hogy nem-e ütökzik az árjaparagrafus szentségébe, amelyet Berlinben szabnak meg. Nem függ attól a kiméletlenségtől, amely nem engedi, hogy még a felvevőgépek mögött is zsidók dolgozzanak. A hollywoodi üzleti szellem és művészi érzék tulateszi majd magát azon a zsidóellenes tendencián, amely ma a filmszakmában uralkodik. Bécsben, Prágában és másfelé is.

Ezzel kapcsolatban rá kell mutassunk arra, hogy az Ufa film berlini stúdiójából most jönnek ki a legujabb filmek és a közönség tájékoztatása céljából leközzöljük azoknak a színészeknek és színésznőknek neveit, akik a teljes árja és zsidómentes filmek szereplői. Hadd tudja meg a romániai magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai zsidó olvasó, hogy melyek azok a filmek, amelyeket elkerüljön, ha komolyan veszi azt, hogy létezik egy világbojkott minden olyan árura, amelyet a legnagyobb zsidógyűlölők állítanak elő — teljesen zsidómentesen.

Lilian Harvey, Röck Marika, Tasnádi Fekete Mária, Knotek Hansi, Finkenzerler Hely, Lil' Dagover, Huber Gusti, Anny Ondra, Lidia Barova, Höhn Carola, Hans Albers, Gustav Fröhlich, Willy Fritsch, Birgel Willi, Söhnker Hans, Schönhals Albert, Kemp Paul, Loos Teodor, Kempels Fritz, Diehl Karl Ludwig, Rist Sepp, Hans Stüwe,

Victor Staal. Ezek állítják elő a következő filmeket teljesen zsidómentesen, amelyek nemsokára hozzánk kerülnek. Hotel Savoy, Az utolsó akkord, A koldusdiák, Boccacio, A mézeshetek, A kísértés órája, A szerencse gyermekei, Ut a szabadság felé, Kreutzer szonáta és Drága kincsem.

Mondanunk sem kell, hogy öntudatos zsidó ezen filmeket nem nézheti meg és kerüli azokat a mozgókat, amelyek ilyen filmeket vetítenek.

Az amerikai kommunisták -- a zsidó Palesztina ellen

A zsidó kommunisták az egész világon megmozdultak és tipikus példáját mutatják annak, hogy zsidónak — legnagyobb ellensége a zsidó. Már megemlékeztünk arról, hogy Palesztinában is járnak zsidó kommunisták agitálni az arabok közé és felhívják az ellenszegülésre, mert a cionizmus az angol imperializmus céljainak szolgálatában áll. Arulói a zsidó újjáépítési eszmének, ugyanakkor, amikor például a francia kommunista párt minden erejével a francia nemzeti eszme szolgálatában áll és alárendeli eszméjét a francia nemzeti gondolatnak. De nem úgy a zsidó kommunisták. Tudunk olyan eseteket is, amikor Ardealban is, párgári lapokhoz állandóan cikkeket akarnak el helyezni a zsidó országépítés ellen, mert úgy vélik, hogy ezért megkapják Moszkvából a vörös térszalagrendet.

Most ugyancsak hírek érkeznek a világ minden részéből, hogy a kommunisták folyton sárt fröcskölnek Palesztina zsidóságára. Így Newyorkból jelentik, hogy a zsidó kommunisták több mint 3000 főnyi hallgatóság előtt nagygyűlést tartottak, amelyen felszólalt Karl Browder párttitkár és a „Freiheit” című kommunista zsidó lap szerkesztője, M. Olgin. Beszédeikben azt hangoztatták, hogy a dolgozó arab nép jogos lázadása ez az angol imperializmus ellen. Elhatározták, hogy táviratot küldenek Palesztinába az araboknak, amelyben szolidárisnak jelentik ki magukat mozgalmakkal. A demonstráción résztvett egy arab delegáció is, amely lelkesen tapsolt a szónoknak. Revizionisták, akik megjelentek az ülésen, élénken tiltakoztak a szónokok beállítására ellen. Végül veredés támadt a revizionisták és kommunisták között, amely a gyűlés korai befejezését eredményezte.

Megemlítik az amerikai zsidó lapok azt a furcsa tény, hogy a kommunisták részt akartak venni az augusztusi genfi világkon-

ferencián és nagyon sértve érezték magukat amikor az amerikai zsidóság tiltakozott az ellen, hogy ők is résztvegyenek azokon a tanácskozásokon, amelyek a világ zsidóságának sorsát fogják eldönteni.

Harc és sztrájk

a tehetség ellen

Furcsa eset történt egy litvániai kisvárosban, amelynek Roseniai a neve. A betegsegélyzőpénztár orvosai elhatározták, hogy nyomást gyakorolnak a pénztár vezetésére olyirányban, hogy egy zsidó orvost bocsásson el szolgálatából. A betegsegélyző eleget tett az orvosok nyomására kérésüknek és a zsidó orvost törölte sorából. De nagyot tévedt a pénztár. Mert nem számolt a tagokkal. Azokkal, akik betegek és csak a zsidó orvoshoz voltak bizalommal. Ezek a betegsegélyzőt fenntartó tagok elhatározták, hogy sztrájkba lépnek és nem keresik fel addig a pénztárt, amíg a zsidó orvost vissza nem helyezik állásába. A közvélemény olyan erős nyomást gyakorolt az igazgatóságra, hogy a zsidó orvost visszavették és folytatja tovább praxisát.

A nem zsidó orvosok erre újabb lépésre határozták el magukat. Most meg ők léptek sztrájkba és addig nem akarnak dolgozni a betegsegélyzőnek, amíg a zsidó orvost ki nem teszik. De sztrájkjuk nem fog sikerülni, mert nem is szabad sikerülnie. Sohasem vezetett és nem is vezethet jóra, amikor és ahol a tehetség, a több tudás ellen veszik fel a harcot, a tehetségtelenek, a törtető és mindent hatalmi szóval elérni akarók.

A litvániai kisváros orvosainak mozgalma csődöt kell mondjon. A rátermetség ellen nincsen sztrájk és az ellen harcolni meddő és kilátástalan feladat. Litvániában épen úgy, mint a többi részén a világnak. És tehetséges orvosok ellen épen úgy nem lehet, mint tehetséges mérnökök, kereskedők és iparosok ellen sem. A tehetség utat tör, aminthogy utat tört a kis város zsidó orvosának tudása és tehetsége.

**3kell a kisbabának:
finlópor,krém, szappan**

de az *Stöfer*
legyen!

— Saját gyártmányu cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

Az arca hirtelen elsötétült.

— Őszintén mondja ezt uram? Nem fognak rámismerni, hogy szerencsétlen, hajszolt zsidónő vagyok?

— Szivembe nyillalott. Ime a nevelőnő álarcában az anya, a vigság mezében a szorongás.

— Ő ez a kalap, ez a kötény, az a német-svájci dialektus, istenemre, ez ország valamennyi titkosrendőre sem ismer önre... De igaz, kegyed még nem is ismer engem, Goldvain Smith vagyok, Madmoiselle!

— Goldvain Smith, Goldvain Smith — ismételte és hálásan odanyujtotta nekem meleg, puha kezét.

Éjfél lehetett, mikor ez a szomorú bohókás jelenet lejátszódott. Új barátnóm boldogan odaszaladt a gyermekhez, leült melléje és úgy tett, mintha aludna. Én nem tudtam aludni, őt a rettegés tartotta ébren, engem a rettegés oka: otthonról üldözik és szökni nem engedik.

Amint a vonat Lauenburg felé közelgett kiméletesen felkeltették a gyereket. Hat évesnek látszó négyéves fiucska, széles, tiszta homlokkal és távolbanező, kék szemekkel.

Kezdd el a pályád, kis bolygó zsidó! Tagadd el anyádat, végy magadnak idegen apát, különben nem mehetsz előre... Erre kellett oktatnom a harmatos kis lelket!

Nem felejtet el, kicsikém, én nem vagyok most:mama, hanem Fräulein és ez a bácsi: papa. Megértetted?

— Igen.

Azután komolyan megtoldotta:

— Igen, Fräulein.

Az anya őrvjngve szoritotta magához. — Jönni fognak ide sisakos, csunya bácsik és kérdezik a nevünket, vigyázz, elvisznek, ha nem mondd nekem: Fräulein és a bácsinak: apa. Sose fogjuk látni apukát. — Ne félj, én nagy vagyok, nem felejtem el.

(Na lám, hogy szivja be a ravaszságot a zsidó az anyatejjel!)

Az égboltozat világosodni kezdett, a hajnal közeleg.

— Lauenburg! — bömbölt a konduktor. És ebben a percben belépett egy mogorva, harcsabajuszu ur, mögötte két sisakos; erőlyesen széthuzták a takarót a lámpásokon és az egyik ropogósan kérdi:

Nincsenek itt kivándorlók?

— Goldvain Smith vagyok, mondom én hanyagul, álmosan. Mit zaklatják az ember kora hajnalban!

— És ki ez a hölgy?

— A Fräulein, felel a kis betyár.

— Bocsánat uram, pardon Madmoiselle, nekünk parancsunk van, parancsunk. Katonásan szalutáltak és peckesen kimentek.

— Meg vagyunk mentve! sóhajtott meg könnyebbülten az asszony.

Ezután akadálytalanul átmentünk Lauenbergon, Altonán és szerencsésen Hamburgba érkeztünk. Ott elkísértem védenceimet a kikötőbe.

Mielőtt hajóra szálltak, az anya csuklón fogta a gyereket és felém fordult. Szeinci megteltek könnyel, ajkai mozogni kezdtek, de képtelen volt kiejteni egy szót. Ekkor hirtelen elhatározással kivette a ridikülből a kis ollót és villámgyorsan levágott a fiucska csillogó hajzatából egy fürtöt és kezembe nyomta.

— Isten veled kis bolygó zsidó — intetem meghatottan és néztem némán a távozó hajón imbolygó, aranyos ki fejcskét.

(A hajfürtöt a Siralmak könyvébe tettem és könny szökik a szemembe, ha látom.)

Dr. Kecskeméti Lipót emlékének!

A főtisztelendő ur,

a zsidóság dusan termő fájáról száradó meddő virágok kertésze. S milyen odaadó, buzgó, lelkes kertész mégis e kertben.

Mert az úgy van: az ember kezdetben: zsidó.

Ha azonban békés helyen tanyát üthet magának ez a hazátlan, szemének fekete fényességén a bánat könnyeseppjét viselő vándorzsidó, úgy hlvják: ortodox.

Ha ez az ortodox már igen soká ül egyhelyben és meggazdagodott, fiai: neologok.

És a neolog fia: (nem fiai, fia) néha keresztény.

Talán ezért is nézik le a keresztények a zsidókat olyan sajnálattal. (Nem az egyeseket, hanem tömeget, a tömeget.) Ebből lettem én? ilyen voltam: hernyó? én a himes pillangó!

Legalább is így élt gyermeki fantáziámban, városszéli kis otthonomban a világ képe s abban a belvárosi: „forsic.”

Mert a mi házunk táján csak így emlegették: „A forsicok.” Ebből a szóból nagyon jószagu és elgazdagodott zsidókat halottam ki.

Aztán mikor először merészkedtem be egy őszi ünnepen az orgonazugásu nekhangok áhítatába, a nőirész lépcsőtorkolatánál meglepetve láttam, hogy bizony szegény „forsicok” is vannak.

És ahogy a varázslat leszállott szememről, nagyon sajnáltam ezeket a sovány őszhajkikandikáló szegény „forsic” asszonyokat, ezt a beléptijegyes állóhelyi lerögzített szegénységet.

Már akkor csak jobb a saját székein az ajtók táján és udvaron trónoló, sz. mos vagy számtalan gyerekeiktől körül ugrált, kicsit zsirszagu, de puha széles anyai ölü, eltakart haj alól kereken és pirosan kimosolygó ortodox szegénység.

Ma az ember szegény és lóg a levegőben, de nincs lerögzítve, a szegény avagy gazdag oldalhoz, egy pillanat! a gazdag távozik és gyorsan a helyére... gondoltam a mi kerületünk egyszerű templomára s a szívet nyugtató apai zsolozsmákra és morgásokra.

Gyermeki fantáziám a fehér halotti ingekben az imaköpenyekbe burkolt, ide-oda hajlongó alakokban, fejekben az ősapákat vélte felismerni — amikről nemrég magyarázott a hittantanár ur.

Abrahám villant fel előttem, amott Izsák hajtadozik és Istent keresi felvetett tekintetével: Jákob.

Ősapákat láttam, akik imádkoztak éretünk, míg mi anyáink ölebe dültünk, vagy a templom udvaron egymással kergetőzünk, örök apákat láttam és örök életet, ókori képet és a jövő képét: örökkévaló zsidóságot láttam.

Nincs kezdet és nincs vég. A kép örök és változatlan.

Ha a női karzatról letekintek, huszonöt-harminc év után még mindig ugyanazt a képet látom, apai fegyelmező és megnyugtató hangokat hallok, ókori ósatyai imaritmust.

Míg nála, az ő kertjében, az öreg cillinderkalapos férfiakkban, kiknek atyai hangját elnyomja az orgonaszó, női ének, nem bírok most sem egyebet kiérezni, mint huszonöt-harminc év előtti uri lakodalmat, mik után szenvedélyes érdeklődéssel fura-kodtam.

Mégis amikor első ízben szemben ültem Vele, nyugtalanul és meglepetten kaptam fel a fejem.

Hisz Ő az! Az aminek lennie kell!

Már sokszor láttam arcát képzeletemben, ez ósatyai arcot. Miért hogy templomában ezt nem láttam meg? Talán ott a homiokra tolt papi főveg, míg itt a tarkón ülő házisapka?

Igen, így szabad homlokkal felkent

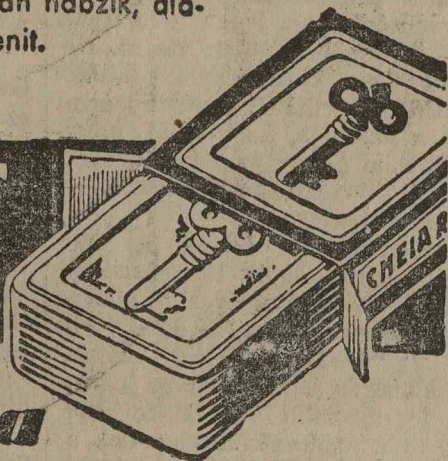
Amikor haza jössz

a műhelyből, az irodából, vagy más elfoglaltságod után mosd meg kezeidet a kellemesen illatosított „Schicht-Soap” szappannal,

amely gyorsan és dusan habzik, alaposan tisztít és fertőtleníti.

SCHICHT SOAP

AZ ŐN SZAPPAN

A Vatikán a palesztinai nyugtalanságokról

Róma. Az „United Presse” egy interjú közöl, amelyet a Vatikán egy igen magasrangú funkcionáriusával folytatott a palesztinai eseményekkel kapcsolatban. A cikk többek között a következőket írja: „A palesztinai forrongás, amely magvát képezi egy nagyobb terjedelmű mozgalomnak, a pápának is súlyos gondokat okoz. A kereszténységet érdekli minden, ami a Szentföldön történik, hiszen ott vannak legszentebb helyei és reméli, hogy mielőbb helyreáll a nyugalom. A Vatikán figyelemmel kíséri a világháború óta a történeteket és bizalmatlanságáról már memorandumban értesítette 1922-ben a Népszövetséget. A Vatikán fele-

lösei kijelentették, hogy a mai történéseket már előre jelezte az említett memorandum. Hátrányára vált a benszülőtteknek az a nagytempójú bevándorlás, amely az utóbbi években a zsidók által valósult meg.”

Az említett jegyzék, amelyet Gasparri bíboros 1922-ben juttatott el a Népszövetséghez, annak idején foglalkozott Palesztina helyzetével és arra kérte a Népszövetséget, hogy a zsidók semmiféle privilegiált helyzetet ne foglaljanak el Palesztinában. A memorandum többi részében a szenthelyekkel foglalkozott és azok védelméről való gondoskodást kérte.

Homlokú ősök egyenes utóda Ő. Minden mozdulata, könnyeseppes szemének barna nézése, gyermeki fantáziám szent alakjai.

Abrahám Ő, amint távoznak tőle az angyalok, kiket megvendégt.

Megvendégtnek, megtisztultnak, felmagasztosultnak, s egy igaz Ember által megértettnek érezte magát az ember, ha tőle távozott. Angyallá vált ő maga is.

Beszéde, mozdulatai, ez nem huszonöt-harminc év előtti: örök zsidó mozdulat.

Ilyen megértés, ilyen lélekbelátás. Nagyon lehet neki hinni és nagyon lehet szavát fogadni. Atyai szó.

És később egy temetésen...

Milyen aranyos drága ősi zsidó pap ez! Ahogy a brokát talált a temetői szellő fellebbenti, alatta az az egyszerű megbízható puritán atyai nadrág. Semmi muló divatba bele nem illeszthető örök nadrág. Milyen megható. A szemem könnyei telik meg láttán.

Óh gyászpompa, gyászfányolos, hivatalos rendszerbe szedett, tükrökből visszatekintő etikettes Bánat, ez az ősz főpap, ez az ősz zsidó, csak letakarta előtted igazi zsidóságát, hogy kikerestzelkedésre hajlamos ságodnak, kettéhasadt lékdednek, elfogadhatóvá tegye az ő zsidóságát. Milyen tapiutat én Istenem!

Felvenni a harcot, a vetélkedést a középkori eredetű hatalmas papi vagyonokkal, hatalmas papi szervezetekkel szemben, egy egyszerű puritán láthatatlan Istenű ókori Hittel. És győzni benne. Győzni a vetélkedésben! Ez volt Ő!

S a szél fellebbenti és megmutatja az eltakart zsidóságot: idenézz, mondja, s a brokát alól kilátszik az örök divat, az egyszerű, s talán a főrabbi ur felesége hűséges kezeitől megstopolt: nadrág

Főrabbi ur, áldja meg az Örökkévaló Isten a haló porait.

Dr. Wechsler Iván

Séta a magyar irodalom berkeiben

Karinthy - Molnár - Zsolt

Három híres magyar író. Az egyik, Karinthy Frigyes, most esett át egy rendkívül súlyos operáción Stockholmban. Agytárganata volt és mert a legjobb magyar író is, szegény és nem gyűjtött vagyont, arra sem volt pénze, hogy megszabaduljon betegségétől, amelyet ha nem operálnak, akkor halálos lett volna. Így azután néhány mecénás akadt, akik összehozták a szükséges ezer pengőket. Ezzel az esettel kapcsolatban írja egy lap, hogy a zsidók közül is sokan adtak nagy összeget ahhoz, hogy Karinthy elutazzhasson Stockholmba, közöttük báró Hatvány Bertalan is. Felmerül egyidejűleg a kérdés, zsidó-e Karinthy. vagy sem? Az kétségtelen, hogy ő nem zsidó, viszont zsidó származású és egyes lapok szerint nővére még zsidónak született, aki amikor Erdei Viktor festőművész felesége lett, visszatért a zsidósághoz és joggal jelenthette ki, hogy — önmagához tért vissza. Ne igyekezzünk minden körülmények között mindenből zsidót fabrikálni, Karinthy nem lesz szemünkben nagyobb, ha kiderül, hogy apja zsidó volt, mint ahogy nem kicsinyedik le szemünkben írói értéke, ha véletlenül — nem — zsidónak született.

Ezzel szemben hogyan állunk a mai magyarországi közírók egyik legismertebbjével: Zsolt Bélával? Zsoltot évekig közöttünk tudtuk Oradeán és nem kérdés, ha azt mondjuk, hogy baráti köréhez tartozunk. Minden kétségen felül áll, hogy a mai írók között a legelőkelőbb helyet foglalja el, mert olyan tollu publicista nincsen sok a magyar glóbuszon. Mi tudjuk már régen, hogy a komáromi származású Zsolt Bélát Steinernek hívták s származása körül, hogy

ugy mondjuk, bizonytalanság uralkodott. Most, hogy egy oradeai uriaszonyt feleségül vett, a pesti újságírók utána jártak jobban az ügynek és nyilatkozatra bírták Zsolt Bélát is. Zsolt nyilatkozott is, önértékesen és elég gerincesen. Többek között azt mondotta:

— Kitértünk, a zsidó valláshoz nem kötött semmi, nem volt részünkre más, mint a hagyomány, ami ugysem jelentett semmit nekünk. Amikor baj lett, amikor csak azért kezdtek üldözni embereket, mert zsidók, akkor anélkül, hogy visszatértem volna, helyálltam. Most vissza kellett menni, osztózni kell a bajokban, a szenvedésekben és visszaütni, ha ütés ér!

Tehát Zsolt nem tagadja már zsidó származását és helyáll, ha ütnek. Mit mondhatunk egyebet erre, minthogy: gerinces megnyilatkozás!

No és ha már Karinthyról és Zsoltról beszélünk, mondjuk el azt is, hogy milyen szellem uralkodik ma a magyar iskolákban.

Molnár Ferencről esik szó az iskolában, amikor feláll a padban Tisza István gróf egyik utóda, aki most nyolcadikos és azt mondja: „Csodálkozom, hogy magyar tankönyvbe Molnár Ferenc a zsidó bekerülhet. Tiltakozásom jeléül ezt a lapot kiszakítom könyvből. Felszólítom az osztályt, kövesse példámat.“ És az osztály kiszakította Molnár Ferencet a tankönyvből, de nem szakította ki a magyar irodalomból. Tisza István epigon úgy véli, hogy így válik országmentővé. Szomorú viszonyok...

Karinthy — volt zsidó, Zsolt újra lett zsidó; Molnár — „kiszakított“ zsidó...

Kóbor Tamás -- a keresztény

Kóbor Tamás kétségtelenül a mai magyar írók egyik legtehetségesebbje. Nem kell nekünk bizonyítványt kiállítani arról, tudja ezt mindenki. Tudják például azok a jobboldali magyar lapok is amelyek állandóan mint a magyar-zsidó írók prototípusát

ismerjük mi is Kóbort. Írásain keresztül, de személyesen is. Arcvonásai a legtipikusabb zsidó vonások. Mintha Behrman Adolf volna még mindig. Zsidóbb nem is lehetne. Sőt bátran chasszid rabbinak is eljátszhatná szerepét, ha szakállt ragasztana. És most meglepetéssel olvastuk „Rágalom“ című június 14-én megjelent cikkében, hogy ő így ír önmagáról: „És vallásom megév a rágalom vádjá ellen, hogy a zsidósággal tartok.“ Közben erősen exponálja magát a magyar zsidóságért, amelyet most állandó és súlyos sérelem ér.

Hát hogyan — kérdezzük — Kóbor Tamás, az okos Kóbor valóban elhiszi, hogy amiért ő néhány évvel ezelőtt elment a Bazilikába és felvette a keresztvizet, most már objektív tud lenni a zsidó kérdést illetően?

Hát amikor a zsidóságért sikra száll, akkor elhiszi neki bárki is, hogy tárgyilagos tud lenni? Mi tartjuk olyan okosnak őt, hisz szűk, hogy van olyan okos „zsidó“ feje, hogy maga is tudja, mennyire fikció az a keresztvizet, amelyet felvett. De mégis meg-

döbbenünk ezen az önvallomáson. Hát Kóbor is elvesztette tájékozódó képességét őt is elfogta az a morbus hungaricus judaicus, amely a pesti zsidóságból olyan sok áldozatot szed?

Mi csúnyának és fájdalmasnak tartjuk Kóbor vallomását, mert nem tudunk bocsánatot adni senkinek, aki egy ostromlott vár seregéből átpártol a másik oldalra. Kóbort gerincesebbnek szerettük volna ismerni és kissé — hogy úgy mondjuk — komikusan hat, amikor azt szeretné elhítenni, hogy ő már tud „objektív“ lenni zsidókérdésben, mert nem fizet adót a pesti hitközségnek. Nem hiszi ezt el a keresztény társadalom sem és nem hiszi a zsidó sem. Hát minek akkor lenyelni a békát? Minek?

AHOGY NAGY ENDRE MOST DADOG...

Élt egyszer, úgy harminc-harmincöt esztendővel ezelőtt Oradeán egy Grosz Endre nevű ifjú, aki a reggelig mulatók és nagyot ivók híres bohém szektájához tartozott. Újságíróskodott, majd gondolt merészet és nagyot: Pestre ment. És mert elég tehetséges volt és mert mersze volt, dadogó szellemességével nagy sikereket ért el és az új magyar franciastilus kabará megteremtő apja lett. A Groszból pedig Nagy lett, s ma már az egész magyaryelvű glóbuszon

Vajjon megkapja a nő a politikai jogokat?

A nőnek ahhoz, hogy helyzete megjavuljon, sokat kellett harcolnia és az elért győzelmek arra jogosítanak, hogy optimizmussal tekintsünk jövője elé.

Azonban sokkal hevesebb az a harc, amit a nő saját gyengesége ellen folytat! Mert jaj! Az a szó, hogy „gyenge nem“ nemcsak üres mondás! Elég egy egészen kis egyensúlymegbomlás az ováriális mirigyek működésében, hogy minden energia és állhatatosság helyét adjon a legsúlyosabb lelki depresszióknak. Nemcsak a klimaktérium (változó évek) amely végzetes időszakot jelent a nő életében, de egy makacsabb menstruáció is már fejfájást, hevüléseket és hányingert idéz elő, lassan és fokozatosan felőrölvén minden ellenállást.

Az amerikai „Menoklin“ gyógyszer fedezése fontos szakaszt alkot az orvostudomány történetében, mert hála ezen szernek, a fent felsorolt morbid jelenségek mind gyógyulást találnak, viszont a fizikai szenvedések sulya alatt kimerített nő által sikerrel küzdhet a viszontagságok ellen.

„Menoklin“ kapható: Császárné E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124, vagy 125 lei utánvét mellett.

ugy ismerik, mint „nagyendre.“

Nos hát ez a nagyendre időközben, mert olyan szellemek lengedeztek, ki is keresztelkedett. Otthagyták a zsidóságot, amin a zsidóság nem sokat veszített. Nagy Endre, aki különben egyéni zamatú írásokat juttatott az olvasóközönségnek, a pesti „Ujság“ legutóbbi vasárnapi számában már egy kissé nagyon izléstelenül zsidózik, egy ártatlannak látszó kis tárcában. Leírja, hogy diákorában, amikor átutazott „Mihályfalván“, hogyan jött be a kocsmába egy zsidó.

Részletek ebből a „remekműből.“

„Prémes sapkás, fekete kaftányos lengyelzsidó volt; idétlenül pöffedt természetű szörnyeteg; a kocsmai lóca fájdalmasan megnyekkedt, amikor ráereszkedett. Deresveres szakálla és torzonborz pájésze összefolyva elvadult bozóttal keretezte körül szeplős arcát. Egyike lehetett azoknak a kolduló rabbiknak, akik varázsló áldásokat és átkokat osztogatva járták be akkoriban az országot. Kaftánja hátsó zsebéből az asztalra tett egy szennyes papirosba burkolt csomagot és ebédelni kezdett.“

Majd leírja, hogy ők hárman diákok szalonnát akartak etetni a „kaftányossal“ mire az megszólalt így:

— Az anyátok keserves mindenségét! Agyoncsaplak mindnyájatokat! Végül: megátkozza őket: „Így szokott üvöltöni hideg holdfényben, a végtelen puszták közepén a duvad, aki tudja, hogy senkise hallgatja és soha senkise fogja megérteni.“

Igy ír Grosz Endre. Így írja le egy szegény vándor zsidó exteriőrjét.

Kiderül, hogy „szörnyeteg.“ És úgy tud átkozódni magyarul, mint egy megkerült öreg iszákos paraszt. Végül „duvad“. Ami a vadállatnak irodalmi kifejezése.

Csak egy Grosz-zsidó tud ilyen becsmérlőleg írni saját fajtájáról. Azok után, hogy egy hitlerista báróhoz adott leányát férjhez hazakergette, amikor Hitler uralomra jutott. Szeretnénk látni, hogy merne-e Nagy Endre ilyen tónusban írni — egy magyar parasztról? De zsidóról lehet? Hát nem borzalmas az, hogy egy volt zsidó így írjon ma a többi groszokról? Ilyen sértően, ilyen gyaláztatatosan?

Nagy Endre dadog a kis tárcában, de ezen a dadogáson csak sirni lehet és nem nevetni...

— Házaságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező „MIREA“ iroda. Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

HACKMAYER férfiszabóság
uridivat üzlet
Oradea, Bulv. Reg, Ferdinand 4. (Zárda épület)
a nyári szezon uridivat
különlegességei beérkeztek

HIREK

„Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Tammuz: 6 Juni 26.

Szombat: Tammuz: 7 Juni 27.

5. פרס

Heti szidra: חמח

Heti hattóra: ויפתח הגלעד

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 8.15

gyertyagyújtás 8.25

Istentisztelet kezdete 8.35.

Szombat befejezése 9.30.

A „Nép” fontosabb, mint a „Párt”

Írta: prof. Simon Dubnow, a világhírű zsidó történész

Amióta a nemzeti szocialista Németország eltörölte a zsidók emancipációját és egy félmillió nagykulturájú embert páriává alacsonyított le, akiket állandó terror alatt tart: azóta ez a veszedelmes pszichikai epidémia állandóan terjed az egész világon. De más országokban is felütötte fejét a járvány, amely antiszemita mozgalomból, antiszemita terrorrá változik, amely kiirtási politikává válik a széles zsidó rétegek ellen.

Lengyelországban, ahol a gazdasági antiszemitizmus által az ott élő három és fél millió zsidó a teljes pauperizálás útján van és egy erős politikai párt megizente a háborút a zsidóságnak, nyíltan a zsidó kereskedem ellen agítálnak, véres pogromokat rendeznek városokban és falvakban, az egyetemeken és piacereken és nyíltan hangoztatják, hogy addig nem nyugszanak, amíg ki nem kergetik valamennyi zsidót Lengyelországból. A kormányzat hallgat -- vagy enyhén megbünteti a merénylőket. A heceket nem tiltják be és milliók elleni terror nem enyhül egy percre sem.

De más országokban is úgy áll a helyzet, hogy az antiszemita pártok állandó terrorja alatt nyögnek a zsidó tömegek. A zsidó lakosság tervszerű gazdasági antiszemitizmus által elszegényedett és a politikai életben legradálódott. A német antiszemitizmuson felbátorodva és más országok zsidó ellenes terrorját mintaképül véve, a kis államok vezetői is azon igyekeznek, hogy a zsidó egyenjogúságot eltöröljék és a zsidó tömegeket elnyomják gazdasági pozíciójukban.

Nincsen több mint tizenhét esztendeje annak, hogy a békeszerződéseket megkötötték és már elfeledték az összes nemzetközi garanciákat, amelyek a zsidó kisebbségek jogait biztosították.

A többi valamennyi kisebbségnek -- amelyek tagjai a Népszövetségnek -- a rokon államok kormányai segítségére sietnek, de a zsidó kisebbségért, amelynek jogait elrabolják senki sincsen, aki a legmagasabb nemzetközi fórum előtt érdekükben közbe lépne. Nekünk nincsen államunk, nekünk nincsen politikai képviselőnk, amely értünk sikraszálna. Ezért kell egy megfelelő képviselőt teremtenünk, egy olyan nép érdekében, amely mindenütt kisebbség és amelyet jobban üldöznek, mint bármely népet a világon.

Ezért a mozgalomért is egységesnek kell lenni. De szerencsétlenségünkre mi széjjel vagyunk szaggatva, pártokra és csoportokra, amelyek nem akarják megérteni, hogy ez a fogalom „nép” többet jelent, mint az, hogy „párt.” Most összehívunk egy zsidó világkongresszust, amely megvitatja majd helyzetünket a világban és amelynek hivatása lesz olyan felsőbb fórumot teremteni, amely bennünket a fórumok előtt képviseljen. A zsidó nép legjobbjai a mi oldalunkon állanak és rövidesen megválasztják képviselőiket, akik az egyes országok, ille-

tőleg világrészek zsidóságát képviseljük majd a genfi kongresszuson. Csak az extrém beállítottságu szélsőségek nem akarnak résztvenni: így a legextrémebb ortodoxok, az asszimilánsok, akik még mindig különös félelmet áruknak el a „zsidó nemzet” fogalmával szemben és egyes osztályharcosok, de a cionista szocialisták velünk vannak. Mindezek dacára hátran állíthatjuk hogy a világ zsidó többsége velünk tart. Egy igazi „népfront” van kialakulóban a zsidóság körében, amely önvédelmi harcát hivatott megszervezni.

Azokhoz fordulunk, akik megértik a zsidóság komoly helyzetét és akik a milliók fájdalomkiáltását meghallják. Részt kell venni a zsidóság eme önvédelmi harcában és senkit sem szabad visszariasszon az, hogy némelyek a „párt” politikát fölébe helyezik a világot átfogó egységes zsidó nagypolitikának. Ez a világkongresszus lesz hivatott arra, hogy a zsidóságból -- világnépet szervezzen meg. Egy önvédelmi szervét a világ legvédtelenebb nemzetének. Aki távol akarna maradni, érezze azt a rettentő felelősséget, amely ezzel reá hárul, mert hiszen izolálni akarja magát a zsidóság élő organismusától.

Divatáruházzal, komlé és ruhakülönlegességek, vásznak, bureftek és férfing dejalinek olcsó.

szolid, szabott árak mellett

Kertész Divatáruházzal, Oradea,

Regina Maria-tér 1.

— Franciaország nem képviselteti magát hivatalosan az olimpiáson. Páris. Franciaország nem képviselteti magát hivatalosan a berlini olimpiáson. A francia kormány azonban mégis gondoskodik az atléták költségeiről. A kormány nem tárgyalta, hogy résztvegyen-e hivatalosan, vagy sem, de törvényjavaslatot terjeszt be, amelyben megfelelő hitel folyósítását kéri a francia sportszervezetek számára, hogy résztvegyenek a berlini tornán. Az általános vélemény szerint a Blum kormány azért választotta ezt a megoldást, mert nem akarta kitenni magát, hogy a baloldal részéről támadások érvék, amiért hivatalosan képviselteti magát az olimpiáson.

... Mert rendszeresen használom a kellemesen illatosított Senlaslo (Szt. László) fertőtlenítő toalett-szappant"

Amerika marad a felfedezések hazája.

Nemrég az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy Amerikában az ősvadonban olyan élő facsoportot fedeztek fel, amely elképzelhetetlen az emberi felfogás szerint. A felfedezett fák valóságos csodái a természetnek, mert 20 méter távolságból minden magukhoz vonzanak. Tudósok, fizikusok megállapítása szerint ezek a fák oly magnetikus erővel bírnak, melyre eddig példa nem akadt a természettudományban. A világhírű „Gastro D.” gyógyszer növény is ugyancsak ebben az ősvadonban fedezték fel 3 zseniális tudós, Ivata, Sivata és Nakamura, ami szintén olyan feltűnést keltett az egész világon, mert a gyógynövény kivonatából készült „Gastro D.” gyógyszerrel olyan eredményeket értek el idült, 10—15 éves gyomor-, bél-, vese-, epe- és májbetegségeknél, hogy a Wiener Medizinische Wochenschrift szaklap hasábjain keresztül méltatta a kiváló gyógyszernek áldásos hatását. Megrendelhető: Császár gyógyszerárában, Bucaresti, Calea Victoriei 124, 130 lej utánvét mellett.

— Meir Grossmann beszéde a palesztinai eseményekről. London. Egy londoni gyűlésen a zsidó állampárt vezére, Meir Grossmann beszédet tartott a palesztinai eseményekről. A Zsidó Állampárttól azt mondta, hogy a „Légy résen” elvet kell vallja. Akik ismerik a helyzetet, azokat nem lepik meg a legutóbbi események. Ez egy állam születése és egy nemzet újjászületése. Még csak az ut kezdetén állunk és ez az ut teli van áldozatokkal és veszedelmekkel. Az események mementóként kell hassanak a jövőre nézve és tanulsággul kell szolgálnak. A cionista világsszervezet keretein belül kell megvalósítsuk eszméinket. Beszéde végén minden erőnek összefogását hirdeti Grossmann, főleg most, a szükség és veszély napjaiban.

— Sienta Sanatorium Budapest, I. Rath György-utca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legteljesebben felszerelt gyógyintézete. Bel- és idegyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urológia stb. Röntgen. Kémia és mikroszkopiai laboratórium. Elektrokardiograph (szívvizsgáló). Krogh-féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő). Modern vizsgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemi konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyszögöles park. — Olcsó árak!

— A lengyelországi zsidó hitközségek konferenciája. Varsó. A cionista centralkomité kezdeményezésére a varsói hitközség vezetősége június 11-re összehívta valamennyi lengyelországi hitközség megbízottait egy közös konferenciára a helyzet megvitatására. Mizberg, képviselő és Trockenheim szenátor megjelentek Sklandkowsky miniszterelnök előtt, hogy a helyzetet feltárják előtte, amelyben a zsidóság van, életbiztonsági és vagyónbiztonsági intézkedéseket követelve. A miniszterelnök ígéretet tett a helyzet megjavítására.

AZ ARDEALI ZSIDÓSÁG legkedveltebb találkozóhelye Brasovban GOLDSTEIN Orth. Kóser étterme. Brasov, Str. Voevod Mihai 20. I. emelet.

— Ujabb lengyel kilengések. Varsó. Wolomin községben két napon át a legnagyobb rettenetben tartotta egy terrorista banda a városka zsidó lakosságát. Megverték őket és a házakat megrongálták. Vilnában a súlyos zsidóellenes kilengések során Abba Gordon nevű orvosnővendéket súlyos fejszevel kórházba szállították. A 65 esztendőes Salman Kownert is megsebesítették. Amikor megtudták, hogy a bombadobálók perében a tetteseket 2—5 évig terjedő fegyházzal büntették meg, nemzeti demokrata csoportok tüntettek a zsidó negyedben és a házak ablakait beverték.

Ez a gyönyörű topánka

— Hogyan ír a „Petit Journal“ Palesztináról. A nagy párisi ujság a „Petit Journal“ a palesztinai eseményekkel kapcsolatban a következőket írja: Be kell vallanunk, hogy sajnos, a palesztinai probléma e pillanatban csaknem megoldhatatlannak látszik. A legjobb megoldás volna, ha a zsidók és arabok megegyeznének. A bevándorlást bebiztosítani teljesen lehetetlenség. Az angol kormány még csak nem is gondolhat ilyen eshetőségre. Ez a cionizmus teljes csődjét jelentené. Az angolok, akik ezt a ragyogó művet elősegítették, nem szabad hagyják, hogy azt brutálisan szétrombolják.

— Peter Freuchen, dán sarkkutató a berlini olimpiád ellen. Páris. A „Pariser Tageblatt“-ban írja Peter Freuchen, az ismert sarkkutató, hogy távol kell maradni az olimpiádról, mert ezzel demonstrálni kell a németek ellen. Minden lehető el kell követni, hogy a legjobb sportemberek távol maradjanak az olimpiádtól. Ez az olimpiád maradványa a németeké, a reakcióé, az alacsonyrendűségé és a degenerációé, amely ma uralkodik Berlinben. Ne engedjék, hogy sportemberek Berlinbe utazzanak.

— 18 éves izraelita árvalány férjhezmenne 100.000 lei hozománnyal, vagy bevezetett fűszerüzettel. Leveleket „Kereskedő” jellegre a kiad hivatalba.

— Bevándorlási törvény Cyprus szigetére. Athén. A cyprusi kormány tervezetet készített el a bevándorlási törvényről, amely szabályozza a bevándorlás kérdését és a tartózkodási engedélyeket. A törvény kihangsúlyozza, hogy egyetlen idegen sem követelheti, hogy letelepedési engedélyt adjanak neki Cyprus szigetén Állandó tartózkodásra külön írásbeli engedélyre van szüksége annak, aki a szigetre érkezik. Bizonyos kategóriák egyáltalán nem telepedhetnek le. Régebben bárki letelepedhetett, most azonban ugylátszik megsokalták a zsidók számát, akik gazdasági fellendülést hoztak az országban.

— Junius 27-én tartják a zsidó frontarcosok világkongresszusát. Amint már korábban megírtuk, Wienben rövidesen összeül a második zsidó frontarcos világkongresszus. A világ minden részéből jelentkezők voltak zsidó frontarcosok, többek között Egyiptomból, Belgiumból, Angliából, Franciaországból, Olaszországból, Lettországból, Litvániából, Lengyelországból, Romániából, Csehszlovákiából, Magyarországból, az amerikai Egyesült Államokból és Délafrikából. A világkongresszust az osztrák frontarcosok hívták egybe és megtárgyalják majd a volt zsidó frontarcosok jelenlegi helyzetét. A gyűlés június 27-től július 4-ig fog tartani.

A német tervszerűség

Már egy esztendővel ezelőtt jelezték azok, akik ismerték a német politika útjait terveit. Jelezték azt, hogy a nagy olimpiai játékok előtt megszüntették — ideiglenesen — a zsidóellenes nyílt támadásokat. A nürnbergi törvények érvényben maradtak, az árjaparagrafusok nem változtak, a zsidó százazrek léte, jövője épen olyan bizonytalan, mint volt — csak a plakátok és a nagyon is szembeütő sértések függesztettek fel, amíg a nagy torna lezajlik. Az utóbbi időkben már nem irnak olyan hallatlan atrocitásokról a hitler-ellenes külföldi lapok. A nyári üdülőhelyek nagyrészebe tilos ugyan a zsidóknak bemenni, belül semmi sem változik, csak legfeljebb a „Stürmer“ kissé szordinosabb lesz arra a néhány hétre. De ez ne tévesszen meg senkit. Ez az üzlet érdekben lesz így. Ugy számítják, hogy sok száz ezer ember jön majd a világ minden részéből megnézni ezt a nagy játékot és a százazrek között lesznek bizony — sajnos — zsidó ezrek is. A nyugati közvélemény előtt sem szimpatikus ez a zsidóüldözés, ezért nem akarják kifelé láttatni azokat a zsidóellenes megnyilatkozásokat, amelyeket jól tudunk. De a pénzes zsidók előtt sem akarják mutatni, akik jó fontokat és más pénzeket hagynak majd Berlinben. Elég szomorú és elég baj az, hogy még zsidók is elmennek majd, bár úgy hisszük, hogy kevés lesz a számuk ezeknek az — árulóknak.

Ne tévesszen meg senkit, hogy mostanában nem hall sokat, illetőleg sok rosszat Berlinről. Politika ez is és üzlet, amelyet nem akarnak elrontani. S hogy mennyire így van, jellemző erre, hogy már előre tudja mindenki, hogy az őszel újabb zsidóellenes hullám borítja el majd a németek földjét. Egy újabb antiszemita hullám következik és ezért mi nem mondhatunk egyebet, mint hogy változatlanul legnagyobb ellenségünknek kell tartuk a mai német rezsimet. Hitler nem változik, sem a hitlerizmus, csak a taktikájuk lehet időlegesen más. Ma nem uszítanak, mert kell az olimpiai üzlet. De holnap mi lesz? Holnap...

— Zsidó hírek New-Yorkból. New-York. Junius 7-én New-Yorkban. Abraham Reizen ismert zsidó lírikus 60. születésnapja alkalmából nagy bankettet rendeztek, amelyen 3000 személy vett részt. — Guy M. Gillette képviselő indítványára egyhangulag elhatározta az amerikai parlament, hogy felszólítja a belügyminisztert, hogy engedjen át egy helyet Washingtonban, ahol Hyam Salomon szobrát felállíthatják, aki annak idején finanszírozta a függetlenségi háborút. Hyam Salomon lengyelországi származású zsidó volt.

— Ha Palesztinába akar utazni, érdekfűdjék Leitner Zoltánnál, Oradea Str. Saguna 11, aki készséggel ad mindennemű felvilágosítást.

Házassággal végződött

25-ik évemet töltöttem be az idén s már el voltam keseredve, hogy férjhez mennem nem sikerül. Bevallom őszintén, hogy aggályaim indokoltak voltak, mert arcomon évek óta apró kis pattanások és pulykatojás szerű szeplők voltak, ilyen arccal természetesen nem is mertem a férjhezmenésre gondolni.

Most ezuton mondok köszönetet a Floreal krémek gyártójának, hogy sikerült szeplős pattanásos, májfoltos arcomat a Floreal 2 számú krémmel megtisztítani, oly tökéletesen hogy a férfiak is felfigyeltek rám. S min boldog menyasszony ígéretet teszek, hogy a jövőben csak Florealt veszek.

S. M. Oradea.

U. i. Floreal krémek főlerakata: Pap Drogueria, Oradea, Bulv. Reg. Ferd. 9. Floreal krémek ára tégelyenként 40 lei. Naponta postai szétküldés.

Sós Ferdinand Diplomás optikus

Értesíti a n. é. közönséget, hogy a mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő, modernül berendezett és dűsan felszerelt optikai üzletét Oradea Piața Reg. Maria 3 alatt megnyitotta

— Lord Melchett örálló zsidó hadsereget követel. A londoni lapok kimerítően rogiakoznak a Palesztina kérdéssel. A „Daily Telegraph” jeruzsálemi tudósítója feltárja a zsidó kolóniák veszélyeztetett helyzetét és követeli, hogy engedjék teljes mértékben felfegyverkezni a zsidó kolóniákat. A „News Chronicle” vezérékben követeli, hogy az angol kormány erélyesen reagáljon az arab provokációra. A „Daily Telegraph” közli Lord Melchettnek egy irasat, amelyben a következőket írja: „Volt idő, amikor azt hittem, hogy a cionista ideológia nem válik be a gyakorlatban. De tévedtem. Most már látom, hogy jogunk van követelni nemzeti otthonuk felépítését. Felmerül a kérdés, van-e morális jogunk a nemzeti otthonra, vagy nincs? Ha van jogunk Anglia és a világ szemében, akkor nem szabad túrjék, hogy eroszakkal megzavarják annak telepítését. Ha az arabok nem támadnák a zsidókat, akkor az angolok ellen dolgoznának, ahogy Szriában a franciák ellen harcolnak. Mődot kell adni arra, hogy a jelenlegi jesus védekeznek, mert elengedhetetlen szükségesség, hogy Palesztina zsidó lakossága tovább gyarapodjék.” Végül kifejti a zsidó otthon szükségességet, Angliának stratégiai és gazdasági szempontjából. A birodalom érdekeit jobban védi egy európai lakosság, mint az angol haderők.

— A Népszövetségi Ligák a zsidók palesztinai bevándorlásáért. Gaisgow. A nemzetközi Népszövetségi Ligák Szövetsége június 4-én Glasgownban ülést tartott, amelyen rezolúciót fogadtak el, amelyben felszólítják Angliát, mint Palesztina mandatarusát, hogy minden eszközzel segítse elő a németországi zsidóknak Palesztinába való kivándorlását, amelynek eleget kell tegyen a mandátum értelmében. A Liga palesztinai delegátusa dr Nathan Feinberg szólalt fel ezután és vázolta a jelenlegi nyugtalan helyzetet Palesztinában. Semmilyen vandalizmus, erőszakosság nem fogja eltéríteni a zsidó népet ama szilárd elhatározásától, hogy felépíti zsidó nemzeti otthonát. Palesztina az utolsó mentstvára a zsidóságnak, amelynek felszabadításán közreműködni mindenkinek kötelessége.

— Sklandkowsky lengyel miniszterelnök és a zsidó kisiparosok. Varsó. Slavojev Sklandkowsky tábornok, az új lengyel miniszterelnök fogadta a zsidó kiskereskedők szervezetének deputációját, akik a zsidó kiskereskedők keserves helyzetét tárták fel, főképpen Posenben és Pomerániában és főpanaszuk, hogy a vasárnapokat sokhelyütt szombattra tették át. A miniszterelnök megértéssel fogadta az előterjesztéseket. Örömeinek adott kifejezést, hogy egy zsidó érdekképviselet deputációjával személyesen felveheti az érintkezést. Kijelentette, hogy minden polgárnak, aki eleget tesz polgári kötelezettségeinek, adót fizet, szabályszerű iparüzésre való jogosítványa van, joga van ahhoz is, hogy az állam minden előnyét élvezze és szabadon gyakorolhassa iparát. Gondoskodni fog arról, hogy hitelekkel álljon az állam a zsidó kisiparosok rendelkezésére, főleg azokon a helyeken, ahol szenvedtek a legutóbbi események folytán.

Egy zsidó orvos-házaspár drámája az örökjég világában

Megrendítő északsarki dráma utolsó felvonása zajlott le a napokban a moszkvai bíróság előtt. Egy minden gátjától megszabadult emberi fenevad vette el méltó büntetését azzal a halálos ítélettel, amelyet kiszabtak rá és végre is hajtottak. Az elszabadult emberi ösztönöknek olyan fékevesztettsége bontakozik ki ebben a drámában, amelyre gyakran volt már példa a múltban, de a feldult vad ösztönök ilyen mérvére a sok elszabadult uralmi vágytól zúdásban is aligha volt ennél rémesebb.

A szovjet évek óta nagy erőfeszítéssel tesz arra, hogy civilizálja az Északi Jegéstenger örök hóval és jéggel borított szigetvilágát, ahol eszkimók élnek. Az északszibériai és északsarki földrész főnöke, Schmidt professzor, a Cseljuszkin jégtörőhajó volt kapitánya lett, akinek nevét merész expedíciókból ismerte meg a nagyvilág. Ezen a vidéken játszódott le a rémdráma, amely megfelelő befejezést is nyert abban a halálos ítéletben, amelyet kimondottak Sementsuk szovjethivatalnokra és büntársára Startsevre.

HOGYAN KEZDŐDÖTT A RÉMURALOM?

1934. augusztusában új parancsnok került az Északi Jegéstengerben lévő Wrangel szigetre. A szigetnek addig egy Minesoff nevű tudós volt parancsnoka, aki azon buzgólkodott, hogy a sziget lakói, az eszkimók minél nagyobb jólétbe jussanak. Ennek a Minesoffnak állását foglalta el egy Sementsuk nevű parancsnok, aki egy zsidó orvos-párral érkezett meg a szigetre. Az orvost dr. Nikolas Lvovits Wulfsonnak, feleségét pedig Andréevna Feldmannak hívták. Őket a lakosság egészségügyi viszonyainak feljavítására küldték ki a moszkvai hatóságok.

Amikor megérkezett az új parancsnok, a fogadására megjelent emberek előtt a következő beszédet mondotta:

— Mától fogva én vagyok a parancsnok. Korlátlan hatalommal rendelkezem és senkivel sem fogok kivételt tenni.

A Wrangel sziget eszkimói nemsokára meggyőződhetek arról, hogy az új parancsnok be is tartja ígéretét. Amíg addig valósággal jólétben éltek, addig az új érában pokol lett életük. Az új parancsnok megvonta tőlük az állami motorcsónak használatának jogát és így nem mehetek főkavadászatra. Valósággal halálra ítélte a szerencsétleneket. Nem adta ki nekik rendes főzelék és husadagjaikat, úgy hogy rövidesen felütötte fejét a skorbut. Az eszkimók nem mertek panaszkodni, az oroszok is féltek tőle és besugójától, Vakulenkótól. Karhovszky, a szovjet helyi képviselője is félt tőle és azt ajánlotta az eszkimóknak, hogy nyugodjanak bele keserves sorsukba.

A ZSIDÓ ORVOS-HÁZASPÁR TRAGÉDIÁJA

Dr. Wulfson, a zsidó orvos, veleszületett igazságérzetével nem bírta belenyugodni az igazságtalanságokba és felvette a harcot az új parancsnok despotizmusával. Minden nap felkereste őt és követelte, hogy utaljon ki tejet az eszkimó gyerekeknek és tüzelőanyagot a családok számára. A kegyetlen parancsnok válasza az volt, hogy a fürdőbarakkot átalakította börtönné és egy Kletszkin nevű munkást három napra a fűtetlen barakba záratták. A zsidó orvost még jobban felbőszítette ez a kegyetlen bánásmód, amely nem kímélt meg senkit, mindjobban követelte az élelmiszerek kiosztását, mert az éhínség mind nagyobb méreteket öltött a szigeten, mire Sementsuk elhatározta, hogy elteszi láb alól a renitenskedő orvost és feleségét.

Amikor a múlt év telén dr. Wulfsonnak hivatalos küldetésben a sziget helikoptér

kellett utazni, a parancsnok egy Startsev nevű embert adott mellé a megbízatással, hogy az első alkalommal ölje meg a neki kellemetlen embert. 1934. december 27-én dr. Wulfson a felbérlet gyilkos megölte és holttestét elásta a hóban. A Moszkvába küldött jelentésben azt írta a kegyetlen ember, hogy az orvos betegség következtében halt meg.

Azután végezni akart az orvos zsidó feleségével is. Az asszony abban az időben súlyos beteg volt és Sementsuk kényszeríténi akarta a szerencsétlen asszonyt, hogy negyven fokos lázzal költözzék ki házából és menjen másfelé lakni. A sziget embereinek érzelmi lakói megakadályozták a parancsnok végrehajtását. Az orvosnő meggyógyult és elhagyta a pokol minden kínját a gábfoglaló Wrangel szigetet. Visszatért Oroszországba és jelentést tett Sementsuk gaztetteiről a szovjet hatóságoknak.

Sementsuk előbb örültséget szimulált, de amikor az orvosok megállapították, hogy szimulál, akkor tagadta a bűncselekmény elkövetését. A vizsgálat megállapította, hogy nemcsak az orvos halála terheli bűnös lelkiismeretét hanem sokszáz eszkimó betegsége és halála is lelkén szárad. Startsev, a büntárs azzal védekezett, hogy ő csak parancsnoka rendelkezését hajtotta végre.

A FINÁLÉ

Hosszu hetekig tartott a tárgyalás, a moszkvai felsőbb bíróság előtt. Ennek során kiderült a volt parancsnok minden embertelensége, és a bíróság kimondta a legszigorubb ítéletet. Sementsukot és Startsevet halálra ítélték és az ítéletet nemrég végre is hajtották, hogy ezzel is példa: statuáljanak azok előtt, akik basáskodásra használják fel talán azokat a megbízásokat,

Nagy változások a francia gyarmatpolitikában

Páris. A nemrég lezajlott szocialista kongresszus számos olyan határozatot hozott, amelynek keresztülvitele ma lehetővé vált, mert a szocialisták vezére ma a francia kormány elnöke is. Elhatározták, hogy megváltoztatják azt a bürokratikus rendszert, amellyel eddig kormányozták a francia gyarmatokat. Demokratikus alapokra fektetik a kormányzást, főleg az afrikai kolóniákon.

Algír, mint teljesjogu departement fog hozzátartozni az anyaországhoz és megszűnik az eddigi főkormányzói rendszer. A bennszülöttek szavazati jogát kiterjesztik és a közigazgatás teljesen francia mintára alakul át. Meg fog szűnni az a rendszer, amely a gazdag családok politikai befolyására építette fel a gyarmatpolitikát. Gazdasági téren az lesz az elv: „egyenlő munka, egyenlő bér“ akár francia a munkás, akár bennszülött.

Marokkóban, főleg gazdasági reformokat léptetnek életbe, mint például a nyolc órai munkaidő stb. A katonai hatóságok túlzott jogainak megszorítása.

Szírnia, amely a Palesztinával való szomszédoság révén, különösen érdekel bennünket, még több önállóságot kap. Szövetségre lép majd Franciaországgal olyanformán, ahogy Irán és Anglia közötti kapcsolat fennáll. A népfrent pártja nem jó szemmel nézte eddig azokat az intézkedéseket, amelyeket eddig tett a kormány és de Martel főkormányzó nem tér vissza állomáshelyére, mivel az erős kéz politikáját folytatta.

Nagy jelentősége van általánosságban a franciák új gyarmatügyi politikájának és a zsidó Palesztina további sorsára sem kö-

Sulfamyl puder csak

„EGGER“

védjeggyel valódi, más gyártmány, mint értéktelen utánzat visszautasítandó

amelyeket a szovjet hatóságok rabiznak.

Dr. Wulfsonról nem tudunk bővebb adatokat. Egyike ő azoknak a zsidó mártíroknak, akik elindultak a gettóból, kiképeztették magukat és elmentek messzi eszakra a jég és hó birodalmába, hogy ott gyógyulást adjanak a szenvedő embereknek, a szegény elhagyatott eszkimóknak. És a zsidó humanitás, emberi érzés nem bírta nézni ezeknek a benszüllötteknek szenvedéseit. A zsidó szív és az orvosi érzés fellázadt — és ezért kegyetlenül el kellett pusztulnia egy gyilkos kéztől a hó és jég örök birodalmában.

Dr. Wulfson mártír lett, de halálával fényt derített és utját állta egy kegyetlen emberi vadállat további bestialitásának. Ki tudja, ha ő nem áldozza fel magát, hány évig tartja rémuralmát Sementsuk a Wrangel sziget szerencsétlen eszkimói között. Így azonban elérte méltó végzete.

zömbös, hogy milyen gyarmatügyi politikát folytat Franciaország. Csak az a kérdés, hogy keresztül tudja-e vinni akaratát a Népfrent, illetőleg a jelenlegi francia kormány.

Băile **FÉLIX**

gyógyfürdő Oradea mellett

(Románia Pöstvénye)

49 Cö hőfoku naponta 19 millió liter vizet adó kénos. rádiumos hévíz forrás. Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint női betegségek ellen páratlan gyógyhatásu.

Ujonnan berendezett

iszappfürdők, iszappakalások, mórifürdők és mesterséges szénsavas fürdők, állandó orvosi felügyelet mellett.

I. oszt. teljes pensio

szálloda, fürdő és háromszori elsőrangú étkezés à la carte

Junius, Szeptember hóban 200 L. naponta
Julius, Augusztus hóban 260 L. naponta

II. oszt. pensio napi 100—135 L.
és gyermekek pensioja 12 évig napi 100 L.

Egész éven át nyitva!

Vasúti kedvezmény

Különféle szórakozások; Ténisz. könyvtár, szabadfürdő!

PALESZTINA

UJRA FELMERÜLT A KANTON RENDSZER TERVE. Kormánykörökben újra felvetődött az a terv, hogy közigazgatási kantonokra osszák fel Palesztinát. Évek óta kísért ez a terv, amelynek azonban nem volt mindeddig komoly visszhangja hivatalos helyen, mégkevésbé zsidó körökben. A terv szerint három kantonra osztanák fel Palesztinát. Egy arab, egy zsidó és egy nemzetközi kantont teremtenének az országban. Akárhogy is történjék ez a felosztás, semmiesetre sem jelenti azt, hogy három darabra vágják Palesztinát zárt határok között, hanem közigazgatási egységek teremtéséről van szó.

AZ ARAB LAPOK, miután néhány napig fel voltak függesztve, újra megjelentek. A napokban több súlyos ítéletet hoztak a bíróságok arabok ellen, akiknél bombákat találtak. Ugyanekkor 15 arab agitátort küldtek gyűjtőtáborba. Néhány arab politikus Egyiptomba és Libanonba utazott propagandisztikus küldetéssel. Jaffa közelében egy rendőrökkel telt autót támadtak meg az arabok. Az angol rendőrök fegyvertűzzel feleltek a támadásra. Egy arab meghalt, több megsebesült. A kormány elhatározta, hogy lebontatja a haifai óváros egy részét, hogy újabb modern negyedek és utak számára teremtsen terjeszkedési lehetőséget. A lebontással ellenkező arab lakosságot szigorú intézkedésekkel fenytették meg a hatóságok.

A KORMÁNY STATÁRIÁLIS INTÉZKEDÉSEINEK HATÁSA ALATT valamivel csökkent ugyan, de távolról sem szűnt meg az arab bandák terrorja az országban. Az arab vezetők elvesztették hatalmukat a tömegek fölött és nem képesek irányítani azokat. A terrorcselekmények élén radikális ifjúsági elemek állnak, akik nem törődnek már az arab pártok vezetőivel. Ezalatt a legfőbb arab nemzeti tanácsban teljes fejtelenség uralkodik. Míg egyes arab lapok arról írnak, hogy a legfőbb arab nemzeti tanács elhatározta, hogy bojkottálni fogja az angol királyi vizsgálóbizottságot, addig Nas hashibi, a nemzetvédelmi párt vezére, kategorikusan cáfolja azt. S míg az arab politikusok egymás között marakodnak és a radikális ifjúság a csőcselékkel szövetkezve tovább szítja a terrort, a városi és falusi dolgozó lakosság egyre távolodik a sztrájkmozgalomtól. A városokban egyre nagyobb számban nyitják ki üzleteiket az arab kereskedők és állnak munkába az arab munkások. A falvakon viszont, ahol egész idő alatt nem volt komoly sztrájk, a fellahok tovább folytatják munkájukat. Mindennek ellenére nem lehet tudni, meddig tart még a terror és a sztrájk.

JERUZSÁLEM—JERICHO és Jeruzsálem—Jaffa közötti utakon több zsidó utast támadtak meg az arabok. — A támadások során öt zsidó megsebesült. Betlehemben súlyos verekedésre került sor az arab sztrájkolók és az arab kereskedők között, akik a sztrájk ellen foglaltak állást. Az összeütközés során több arab megsebesült, egy meghalt.

— **A Palesztina mandátumbizottság** befejezte tanácskozásait. Genf. A Palesztina mandátumbizottság június 8-án befejezte tanácskozásait, amelyen letárgyalták a palesztinai és transzjordániai bizottsági jelentéseket, amelyeket a mandatárius nagyhatalom terjesztett be. A bizottság tagjai kerülték a politikai kérdések feltevését, nehogy a vizsgáló bizottság jelentése elé vágjanak. H. H. Trusted főállamügyész válaszolt azokra a kérdésekre, amelyeket a földvásárlásra, bevándorlásra, jogi kérdésekre feltek.

AZ ARAB SZTRÁJKBIZOTTSÁG minden terrorja ellenére a haifai kikötőben 1100 arab munkás dolgozik tovább és egyre többen jelentkeznek munkára. A sztrájkok jelentése szerint a sztrájkbizottság 300 ezer egyént részesített támogatásban.

VÁLASZ AZ ARABOKNAK! A palesztinai jisuv számos reperezentánsa M. M. Ussiskin, a zsidó Nemzeti Alap elnökének s Meir Dizengoff tel-avivi főpolgármesternek vezetésével nagyszabású kampányt indított be, melynek célja ujjáépítési alap létesítése azoknak javára, akik a legutóbbi zavargások során kárt szenvedtek. A károsultakat megfelelő hitellel akarják hozzásegíteni ahhoz, hogy újra felépíthessék lerombolt házaikat és helyreállítsák megrongált üzleteiket.

AZ UJ LUDDI POLGÁRI REPÜLTÉRE számos lövést adtak le. Hasonló támadást intéztek a ramallahi táviróállomás ellen is. Kalkileh közelében bombát dobtak a vasuti sínekre. A robbanás kárt tett a töltésben és több távirópoznát kidöntött.

FEGYVERES HARC AZ ORSZÁG UTON. Nablusz és Tulkarem között az országuton az arabok fegyveres támadást intéztek egy autó, melyben Foot kerületi helyettes kormánybiztos ült és egy autóbussz ellen, mely a luxusautó mögött haladt. Az autóbussz kísérő katonák fegyvertűzzel feleltek a támadásra, majd nemsokára tankkal felszerelt csapatok érkeztek a helyszínre, amelyek egyórás tüzelés után futásra lényesítették a támadókat. Az autóbussz ezután folytatta útját Tel-Aviv felé, ahová sértetlenül érkezett meg. A harcban két arab lelte halálát, több súlyosan sebesült. A katonák és az utasok közül senki nem sérült meg.

UJ KOLONIÁT AVATTAK. Chederában tegnap új munkástelepet avattak fel, mely Nve Chajim (Ariosofoff után) nevet viseli. A munkásszervezet kolonizációs alapjának segítségével negyven házat építettek fel eddig s újabb kétszáz ház építését irányozták elő.

A HŐS ZSIDÓ SOFFŐR. A palesztinai lapok sokat emlegetik egy zsidó soffőr nevet, aki hősi és bátor magatartásával tette ki magát a napokban. Az Egged autóbussztársaság egyik karavánja, amely katonai fedezet mellett Haifából Tel-Aviv felé haladt. Nur el Shem falunál akadályokba ütközött, amelyek elzárták az utat. Az autó karavánnak meg kellett állania és ebben a pillanatban a hegy felől lövések dördültek feléje. A gépkocsikat kísérő katonák gépfegyvertűzzel válaszoltak. A fegyvertűz közepette, életének kockázatásával Pollák Ferenc zsidó soffőr a közeli faluba futott katonai megerősítésért, mely aztán elkergette a támadókat. A zsidó soffőr a legkritikusabb körülmények között tette meg ezt az utat, súlyos veszedelemtől mentette meg az utasokat. A katonák és az arabok közötti harc, mintegy öt óráig tartott. Az arabok közül többen megsebesültek, egyesek halálosan. Az arab áldozatok számát nem lehet megállapítani, miután azokat magukkal cipelték az arabok. A katonaság ezután átkutatta a közeli hegyvidéket.

ZSIDÓ LÉGIÓT KÖVETELNEK AZ EGYETEMI HALLGATÓK. A jeruzsálemi héber egyetem hallgatóinak egy csoportja emlékiratot intézett a főkormányzóhoz, amelyben az angol hadsereg keretében zsidó légió felállítását kéri. A főkormányzó válaszában közölte a diákokkal, hogy a zsidó légió felállítása nem lehetséges, de a diákoknak módjukban áll belépni vagy a transzjordániai határórségbe, vagy a palesztinai rendőrség kötelékébe.

A ZAVARGÁSOK SZOMORU MÉRLEGE. A Palcor jelentése szerint a zavargások kitörése óta 28 zsidó és 40 arab lelte halálát. 1400 egyént tartóztattak le és 50 sztrájkvezetőt internáltak. A Davar tegnapi számában listát közöl az utóbbi napokban elkövetett fapuszításokról. Eszerint Náthániában 680 fát, Even Jehudában 30 dunam narancsot és 15 dunam szőlőt, Bath S'omoban 11.500 szőlőt, Ashdodban 1500 fát, Miskiben, Tulkarem mellett 1700 fát, Gederában 650, Nathániában és Eben Jehudában 570, Rison Lecionban 1050 és Szarafenben 800 fát pusztítottak el az arabok az utóbbi napokban.

A MAGYAR ÁLTALANOS HITELBANK budapesti cukor-konzernje egy cukorfinomító felállítását tervezi Palesztinában, amelyben magyar gépeket fognak felszerelni.

A LENGYEL ÉS PALESZTINAI kormány között egy kiadatási egyezmény jött létre, amely szerint bűnözőket kölcsönösen kiadnak egymásnak.

A LENGYEL „Palesztina és Közelkelet” című lap a tel-avivi vásár alakalmából külön számot adott ki, amely a palesztinai problémát tárgyalja politikai, gazdasági és kulturális szempontból.

FEL A FEJJEL... Dr Alfred Kupferberg írja: „...Sebaj, fel a fejjel! A bevándorlás változatlanul tovább folyik. Az építési munkája folytatódni fog. Palesztinából Erec Izrael lesz! Fel a fejjel! Tudjuk, hogy egyelőre — egyelőre! — gyöngék vagyunk. De éppen mert — tudatában vagyunk ennek, válunk majd erősekké.”

AZ ARAB PÁRTOK A FÖMUFITI ELLEN. Auni Abdul Hadi, az Istikla-párt vezetőjének letartóztatása és internálása nagy zűrzavart idézett elő a legfőbb arab nemzeti tanácsban. A legtöbb arab vezető nyíltan azzal vádolja a főmuftit, hogy kétszínű játékot űz és azt állítja, hogy titkos kapcsolatokat tart fenn a kormánnyal. Csak az lehet a magyarázata annak, hogy a hatóságok által internált arab vezetők szinte kivétel nélkül azokból a pártokból kerülnek ki, amelyek ellenzékben állnak a főmuftival szemben. Ragheb Bey Nashashibi, Jeruzsálem volt polgármestere és az arab nemzetvédelmi párt vezetője kijelentette, hogy nem hajlandó tovább együttműködni a főmuftival és kilépett pártjával együtt az arab nemzeti tanácsból.

OLASZ ÉS NÉMET PÉNZ. A Davar szerint a palesztinai kormány bizonyítékok birtokában van, melyek arról tanuskodnak, hogy az arab vezetők Olaszországból 25.000. Németországból 5000 fontot kaptak. A kormány életbeléptette az első statáriumi intézkedést. Felhatalmazta a cenzurát, hogy ellenőrizze az összes külföldi kapcsolatokat. Külföldi sajtóbeszélgetések sem folytathatók telefonon. A külföldi telefont csak a kormány, a konzulátusok, a Jewish Agency és a vezető bankok használhatják.

A ZSIDÓ IPARVÁLLALATOK SZÖVETSÉGE küldöttséget menesztett a főkormányzóhoz, akitől kártérítést követeltek a zavargások által előidézett veszteségekért és megfelelő védelmet az exponált helyeken lévő gyárak részére. A küldöttség megfelelő intézkedéseket követelt az exportáru behajózása kérdésének megoldására. Végül a tel-avivi kikötő kiépítését kérték azzal az indoklással, hogyha zsidó ipari vállalatok Jeruzsálemben és Tel-Avivben koncentrálnak és hátrányt jelent számukra, hogy a távol-eső Haifát kell minden szállítmálynál igénybe venni.

A mizrachi önvédelem útján követeli a palesztinai élet- és vagyonbiztonság helyreállítását

A Mizrachi oradeai szervezete f. hó 14-én erősen látogatott választmányi gyűlést tartott a P. Mihai Viteazul 11-a sz. alatt lévő saját helyiségében. Wasserstrom Sándor elnök megnyitja az ülést, üdvözlő a megjelenteket majd köszönetet mond a választmánynak azért a bizalomért, hogy őt elnöknek választották meg. Kéri a vezetőséget, hogy támogassák őt munkájában. Wasserstrom Sándor ezután a Mizrachi egységének a fontosságáról beszél. Kitér az Erec Jisraelban működő sokféle mizrachi alakulatok szerepére, melyek szétforgácsolják a Mizrachi egységét. A Mizrachi tehát csak úgy oldhatja meg problémáit és a feltörő nehézségeket, ha egységfront-politikára törekszik saját szervezetén belül és likvidálja a sok árnyalatokat.

Elnök ezután megkapó szavakkal parentálta el a nemrég elhunyt nagy cionista vezért, Nachum Sokolowot, amit a jelenlevők állva hallgatnak végig. Javaslatára kimondja a választmány, hogy a nagy zsidó férfi elhunyt fölötti veszteségért részvétét fejezze ki a szervezet a Cionista Executívának.

Wasserstrom Sándor ezután a palesztinai szomorú események okait elemzi. — Ezek az események arra intenek bennünket, hogy szilárd egységben sorakozzunk a jisuv önvédelmi arcvonalába, másoldalról pedig a mandatarus hatalmat az illetékes fórumok erélyesen szólítsák fel kötelezettségének teljesítésére s a rend biztosítására. Javasolja, hogy a szervezet irjon át a cionista világszervezethez hogy a luzerni kongresszuson vállalt kötelezettségeit a Mizrachival szemben azonnal és szankciókkal teljesítse. Gondoskodjon továbbá a jisuv élet és vagyon biztonságáról önvédelmi uton. — Ilyen értelemben a szervezet keresse meg a mandatarus hatalom bucarestii megbízottját is.

A Genfben augusztus 8-án megtartandó Zsidó Világkongresszus méltatására tért ezután ki amely hivatalos fórumot kíván teremteni az egész világon szétszórt zsidó tömegek számára. A Mizrachinak is eminens kötelessége a világkongresszus támogatása, ezért szükségesnek látja, hogy a Mizrachi úgy helyben, mint országosan, más zsidó szervezetek bevonásával népgyűléseket és széleskörű felvilágosító munkát végezzen, hogy minél eredményesebben járuljon hozzá a zsidók világparlamentjének alátámasztásához.

Elnöklő ezután rátért a helyi csoport feladataira. Hangsúlyozza, hogy a tisztség, amelyet a szervezet nyújt nem csupán meg tiszteltetéssel, hanem kötelezettségekkel is jár. Minden intézőbizottsági és választmányi tagnak tevékenyen közre kell működni a szervezet mindennemű munkájában és akcióiban.

Az elnök szavai után a választmány részéről Raducziner Gyula szólalt fel. Teljes egészében magáévá teszi az elnök indítványait. — Mihály Aladár, az ifjúsági szervezetek képviselője üdvözlő az elnököt tisztességben ugyszintén az új vezetőséget is és igéri hogy az ifjúság továbbra is hiven támogatni fogja a vezetőséget nehéz munkájában.

Israel Albert, a Brith Hanoar Hamizra chi központjának nevében üdvözlő az elnököt és sikeres munkát kíván.

Kesztenbaum Miksa, mint a Mizrachi országos központjának elnökhelyettese meglepő szavakkal üdvözlő az elnököt és vezetőséget és ama reményének ad kifejezést hogy az oradeai helyi csoport, mint a multban, a jövőben is fundamentuma lesz az ardeali Mizrachiknek. Kívánja, hogy a Mizrachiban a harmonia és egység az egész családon helyreállítsassék.

Az elnöklő megköszöni az üdvözléseket majd rátér a napirendre, amelyhez legelőször Goldstein Mór szól hozzá s új tagszerzési akciót indítványoz. Továbbá azt ja-

vasolja, hogy a vezetőség gondoskodjon más helyiségről, mely egyaránt alkalmas legyen imahelyül, valamint a szervezet szempontjából is.

A választmány magáévá tette a felszólalásokat, majd az elnök az ülést berekesztette.

KÖZÉLET

A bucaresti Zsidó Párt új otthonát a Str. Bradului 31. sz. alatt ünnepélyes keretek között avatták fel. A nagystilű gyűlésteremmel átalakított helyiségeket zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. Az elnöki asztalnál dr Fischer Tivadar pártelnök körül ott ülnek dr M. Krämer, a bucovinai zsidóság képviselője, dr S. Singer v. képviselő, Filip Rosenstein, a bucaresti tagozat elnöke, M. Benvenisti, a párt főtitkára. Az ünnepi gyűlést F. Rosenstein elnök nyitja meg, köszönti a hallgatóságot és méltatja mindazoknak s elsősorban Fischer Vilmos és M. Benvenistinek érdemeit, akinek munkája lehetővé tette az új helyiség felavatását. Dr. Brinberg ügyvéd bejelenti, hogy belép a pártba és ennek szimbolizására jelentős összeget tesz az elnöki asztalra. Dr Fischer Tivadar orsz. elnök emelkedik ezután szólásra és rendkívül nívós politikai expozéjában keresztmetszetét nyújtja a romániai zsidóság jelenlegi helyzetének. Élesen elítéli az asszimilációs törekvéseket és az öntudatos zsidó politikát jelöli meg a zsidóság útjának. M. Segall a párt végrehajtóbizottságának tagja párhuzamot von a palesztinai és romániai zsidóság helyzete között, majd a Zsidó Világkongresszus jelentőségét méltatja. Dr Brinberg v. prodékán kapja meg ezután a szót és örömmel ad kifejezést, hogy 58 éves korában egy igazi zsidó fórumhoz vezette a véletlen. Felvázolja azokat a világtörténelmi eszméket és politikai áramlatokat, amelyek az öntudatos nemzeti zsidó törekvések mellé állították. Ezután N. Weinstein a palesztinai viszonyokról tartott beszámolót. A nagygyűlés rendkívül lelkes hangulatban folyt le és ért véget.

A timisoarai WIZO helyi csoport folyó hó 15-én, hétfőn délután tartotta meg rendes közgyűlését, amelyen vendégként jelen volt és felszólalt dr Sammy Gronemann, a cionista Kongresszgericht elnöke. A közgyűlést dr Handler Rudolfné nyitotta meg, akinek üdvözlő szavai után dr Gronemann tartotta meg előadását. Kihangsúlyozta, hogy a Cionista Szervezetnek igen kiváló női harcosai és vezetői vannak, akik közül különösen méltatja Henriette Sold működését. Előadása során a palesztinai női kolóniákról emlékezett meg és kérte a közgyűlést, hogy legyen méltó a világszervezet női munkatársainak. A tapssal fogadott előadás után Reiter Ernőné terjesztette be titkári beszámolóját, valamint a pénztári jelentést, amelyekből egy gazdag munkaív eredményei tükröződtek vissza. Mannheim Lajosné ellenőri jelentése után a közgyűlés a lelépő vezetőségnek a felmentvényt megadta. Az új választásokat dr Erdélyi Lajosné vezette le, akinek indítványára a közgyűlés egyhanguan megválasztotta dr Róth Dezsőné diszelnöknek, dr Handler Rudolfné és dr Nöbel Sándoré elnököknek, Rottmann Ernő és Keller

Epilepsziában szenvedők

Végre fölfedezték az ön betegségének is a gyógyszerét. Most végetértek már végre az eszméletlenségi rohamok a rettenetes görcsök, rángatózások. Azok akik ebben a kegyetlen betegségben szenvedtek, most megszabadultak testi és lelki fájdalmaiktól.

Ami mindenki előtt teljesen lehetetlen ségnek tűnt, az ma megvalósult: az epilepsziás betegek 90—95 százaléka gyógyítható hála a híres amerikai „Donhide” nevű gyógyszernek.

A betegek milliói a világ minden részében az orvosok által az epilepszia összes eseteire előírt „Donhide” kezelésnek köszönhetik gyógyulásukat.

„Donhide” kapható a vezérképviselőnél Császár E. gyógyszer-tárában Bucaresti. — Calea Victoriei 124. Vidékre 200 lej utánvét mellett küldjük.

Verát alelnököknek, Vermes Ernőné pénztárnoknak, Reiter Ernőné titkárnak, Mannheim Lajosné és Neuwelt Pálné ellenőröknek, dr Brisker Ezekielné, KKL biztosnak. A választások megejtése után dr. Händler Rudolfné tartott hatalmas programbeszédet, amelynek keretén belül vázolta a timisoarai Wizo jövő évi munkatervét. A közgyűlés lelkes hangulatban a Hatikvab éneklésével ért véget.

A carei WIZO csoport a Jung Wizoval karöltve megrendezte az Anyák Napját igen szép sikerrel. Következő kisleányok jártak gyűjteni: Kalafoni Ági, Rosenberg Évi és Fried Judit. A csoport most levezette a kártyadélutánok rendezését, melyek igen szép eredményt jelentenek a csoportnak.

Reghinben Grün Béláné, a WIZO csoport elnöknője megalakította a Jung Wizo Herschdorfer Irén vezetésével. A csoport vezetősége következőkből áll: Szabó Eszter alelnök, Stein Gizi KKL biztos, Hamlet Lili jegyző, Fixel Melitta titkár és Kálmán Margit pénztárnok. A fiatal csoport hetenként egyszer tartja összejövetelét, melyeken héber irodalommal, heti revüvel és cionista történelemmel foglalkoznak. Grüné vezetésével lefolytatták az Anyák Napját, mely igen szép eredményt hozott. A csoport képviseltetni fogja magát a cluj Wizo konferencián is.

Gheorgheniben nemrég választották meg egy igazán áldásosan működő Gemilász Cheszed egyesület vezetőségét. Az egyesület kamatmentesen nyújt szegényebborsu iparosoknak és kereskedőknek kölcsönöket, existenciájuk kiépítésére és folytatására. Az egyesület elnöke Burger Lajos lett, míg munkatársai, akik nehéz munkájában kitartással támogatják a következők: Horváth Miksa, Gottlieb Áron, Rubin Izidor és Smiel Jakab. Ugyancsak nemrégiben alakult meg Gheorgheniben egy Talmul Tóra egyesület, amely apró zsidó gyermekek nevelését tűzte ki célul.

Nász a pozsonyi rabbicaládban. A világhírű Szofer család ma élő generációja fejének Schreiber Akiba pozsonyi főrabbinak családjában nagy családi esemény folyt le néhány nappal ezelőtt. A főrabbi fia Szimche Bunem június 11-én tartotta esküvőjét Abbaziában, J. L. Rubinfeld luganói (Svájc) nagykereskedő leányával Rachel-Laval. Az örömszülőkön kívül résztvett a fényes esküvőn a nagykiterjedésű család számos tagja, valamint a rabbicalád sok hive és tisztelője. Sokan keresték fel a családot távirati és levélgratulációkkal a világ minden részéből.

Sary Smokovec

Magas Tátra

Otátra-Füred

Orth. Koscher

SCHREIBER PENSIO

Elsőrendű ház, elő és utószезonban szolid árak. Depandans Erika villa, nyugodt csendes fekvésű lakosztályok, mind a két villa a legmodernebb komforttal berendezve. Egész éven át nyitva bővebb felvilágosítást készséggel küld

Elő és utószезonban banketteket és esküvőket vállalunk!

Schreiber Mór Peniso

Sary Smokovec CSR Telefon: 43.

Hétről-hétre

London. Az Edinburghban megtartott skótsországi egyházi gyűlésen dr. James Black, aki a skót egyházak egyik feje, a résztvevőkhöz felhívást intézett, amelyben vázolta „az elnyomott zsidó testvérek” helyzetét. Egyhangulag határozatot hoztak, amelynek értelmében felszólítják Skócia keresztény lakosságát, hogy „tegyék magukat függetlenné az előítéletektől.” Külön imánapot állítottak be a zsidóság érdekében. — Southampton kikötőjében a világ legnagyobb óceánjárójának, a Queen Marynek fedélzetén épült zsinagóga felavatásán résztvett dr. J. H. Hertz, az angol birodalom grand-rabbija.

Frankfurt am Mein. A városi tanács határozata éraelmében a Luft und Strandbädern igazgatósága nem engedi meg, csak árják fürdését, ezzel szemben Niederrad fürdőt, a zsidó intézmények és közönség rendelkezésére bocsátja.

Prága. A „Volksdeutsche Dienst” jelenteti, hogy a csehszlovák kormány a prágai német egyetem rendes tanárává neveztek ki dr. Hans Kelsen egyetemi tanárt, aki korábban Kölnben volt egyetemi tanár, majd az árja-törvény életbeléptetése után Genfben lett a nemzetközi jog tanára.

Capetown. A lélafrikai Unio parlament je foglalkozott a németországi bevándorlás kérdésével. Hofmeyr belügyminiszter egy interpellációra válaszolva kijelentette, hogy 1925. és 1932. között évente 250—400 között váltakozott a bevándorlók száma Németországból. 1933-ban 596, 1934-ben 865, 1935-ben 763 lélek volt. Semmi okot nem lát a kormány fennforogni arravonatkozólag, hogy különleges intézkedéseket léptessenek életbe.

Kaunas. A litván kormány a legközelebbi parlamenti választások jelöltjei közé felvette dr. Rubinsteint, a kaunasi „Jüdische Stimme” szerkesztőjét és Goldberger nevű hadirokkantát. A jelöltek megválasztása több mint valószínű. — A litván kormány rendeletet adott ki, amelyben elrendeli, hogy zsidó gyermekek csak héber, vagy jiddisnyelvű iskolákba járhatnak. — Az esztországi zsidó szervezetek a napokban ünnepelték kulturautonómiájuk 10 esztendősi jubileumát, amelyen számosan vettek részt külföldről is.

Wien. Junius 14-én Herzl Tivadar sírházhoz 10.000 ember zarándokolt.

New-York. Az állami telepítési akció Higstown-ban (New-Jersey) megnyitotta az első zsidó ipari mezőgazdasági kolonizációt, amelyre 35 newyorki zsidó családot telepítenek, akik eddig a ruházati iparban dolgoztak. — A napokban halt meg New-Yorkban 57 éves korában a legismertebb amerikai zsidó jogász, Nathan Burkan. — „The American Hebrew” az egyetlen illusztrált zsidó amerikai hetilap anyagi nehézségek miatt beszüntette megjelenését.

Varsó. H. A. Goodman, az Agudasz Jiszroel politikai szekciójának titkára a kormány nyilatkozata alapján kijelentette, hogy helyteleníti a nemzeti demokrata párt bojkott-akcióját a zsidók ellen. — Mlava melletti faluban elhunyt 110 éves korában Mendel Bialka, a legöregebb lengyelországi zsidó.

Jeruzsálem. A Bne Brit páholy elhatározta, hogy a németországi zsidó menekülteknek, akik a páholy tagjai, egy aggok házát épít Palesztinában.

Bucuresti. A targu-frumosi rabbi édesanyját a napokban meggyilkolva találták. Ismeretlen tettesek rablási szándékkal betörték a ház ablakát, ahol Frischné lakott és több késszurással végeztek az özvegy-asszonnyal. A gyilkosokat keresik.

Bármilyen mennyiségben magas árért veszek aranvat, ezüstöt briliántot. **HERBST ÓRA** ékszerárulház Bulv. Reg. Ferdinand 3. Minden elfogadható árért valódi **börvidikülök** ezeltől 250, most 100 lei, ezeltől 500, most 220 lei ezeltől 800, most 300 lei, ezeltől 1000, most 400 lei

Legfinomabb

csemege sajt készítéséhez alkalmas

ארטד "כשר"

tejoltó

kapható

Egger & Co gyárban, Cluj

A monostori főrabbi hechserével ellátva.

— Zsidó muzeum nyílt Nikolsburgban. Május 24-én ünnepélyesen megnyitották a morvaországi és cseh sziléziai zsidóság központi muzeumát. A muzeumban nagyszerű értékes ó-héber kéziratok halmozódtak fel és a könyvnyomtatás kezdeti idejéből származó karakterisztikus ritka példányok. A megnyitott muzeum Nikolsburgban van. Az első üdvözlő beszédet Gustav Haas brünni vezérigazgató tartotta, aki üdvözölte a megjelenteket. Majd dr. Lewy brünni főrabbi beszélt és dr. Willmann nikolsburgi főrabbi. Azután átadták a forgalomnak a muzeumot, amelyet minden ünnepnap látogatni lehet.

— Egy híres árja-német színész kálváriája. Az egykori híres burgszínházi színésznek Mitterwurzelnek fiát, aki éveken át Münchenben élt és ott mint színész működött, kiutasították Németországból, ahol előzetesen három hónapig volt a koncentrációs táborban. Mitterwurzel azért került ide, mert egy zsidó háziur elleni perben mint tanu, a háziurra kedvező vallomást tett. Ezt a vallomását, amelyet árja létére egy idegen fajú javára tett, elegendő oknak tartották arra, hogy Mitterwurzel a koncentrációs táborba zárják, vagyonát konfiskálják és örökre kitaltsák Németországból.

— Francia és angol hangok a világgongresszusról. Yon Delbos francia külügyminiszter levelet intézett a zsidó világgongresszus előkészítő bizottságához, amelyben a következőket írja többek között: „Dolgaim sajnos annyira igénybe vesznek, hogy bármennyire is szükségét érzem, nem áll most módomban kimerítően foglalkozni az 1936 augusztusában, Genfben összeülő zsidó világgongresszus jelentőségével. Mondanom sem kell, hogy tiszta szívvel teljes sikert kívánok ennek a nagy manifesztációnak.” Lord Robert Cecil ugyancsak levélben fejté ki nézetét és a következőket írja: „Nagy érdeklődéssel kísérem a zsidó világgongresszus előkészületeit és bizom benne, hogy nagy sikere lesz ennek a gyülekezetnek. Bizonyos, hogy az emberiség lelkiismeretének szüksége van új impulzusra ahhoz, hogy fellépjen a zsidók üldöztetése ellen. A legjobbat kívánom a kongresszus előkészítőinek.”

Pályázati hirdelmény

Az ineu-i (Arad m.) neolog izraelita hitközség pályázatot hirdet a megüresedett előimádkozói állásra.

A pályázóktól megkívánatik a szabályszerű rabbi és metszői képesítés.

Az állás javadalmazása:

Havi fizetés 2500 lei (kettőezeröttszáz lei), természetbeni lakás és a szokásos alkalmi mellékjövedelmek. A pályázók kérvényeiket július 5-ig a hitközség elöljáróságához adják be, melyhez melléklendők a képesítést és az eddigi működést valamint a családi állapotot igazoló okmányok.

A mindennemű utiköltséget a hitközség csak a meghívottaknak téríti meg.

TIP. PÁSZTOR, ORADEA.

Zsidó humor

VIGYÁZAT...

Tristan Bernardnak, a kiváló zsidó humoristának, egy titkos drámairó el akarta mondani egy készülő nagyszabású drámáját és így kezdte mondókáját:

— Mester, most nagy fába fogom vágni a fejszémét...

— Nem baj — szólt közbe Tristan Bernard — csak arra vigyázzon, hogy az erdőőr ne csipje falopáson.

NÉMET ZSIDÓ HUMOR

A németországi események nem ölték ki a zsidókból a humort. Sőt mintha ehozna némi enyhítést a bajok között. Ime néhány példa:

— Wie fühlen Sie sich? — kérdik egy zsidótól. Mire az mosolyogva felel:

— Danke, abstammungsgemäss.

Egy almát árusító kofától kérdi a náci:

— Német almák ezek?

Mire a kofa hetykén felel:

— Talán beszélni akar velük?

SZELLEMEKES VALASZ

Egy kiváló zsidó író egyszer levelet kapott egy másik névtelen irótól, amelyben az illető vázlatban közölte egy dráma tőnáját és felkérte, hogy írják meg a drámát közösen.

Mire az levélben azt felelte, hogy crról szó sem lehet, mert nincs az a szekér a világon, mely elé egy lovat és egy szamarat egymás mellé be lehetne fogni.

A névtelen író erre a következőket írta válaszul.

„Ön engem súlyosan megsértett. Sürgős magyarázatot kérek, hogy mert engem lónak nevezni?”

A kiváló zsidó író erre a szellemességre felfigyelt, megismerkedett az eddig ismeretlen íróval és attól kezdve a legjobb barátok lettek.

AKI MINDEN SZÓRA VIGYÁZOTT

R. Lébele chászid Kelemből nagyon vigyázott minden egyes szavára. Egyszer bejött hozzá egy fiatalember és rövid beszélgetés után felkelt, elbucszott.

— A rabbi biztosan el van foglalva.

— Honnan tudod ezt? — kérdi R. Léb.

— Csak úgy gondolom — felelt az ifju.

— De te azt mondtad, hogy biztosan! — feddi R. Léb. Az embernek vigyáznia kell a nyelvére...

MIÉRT NEM AKARJA TÁRSNAK?

— Miért nem akarod Lévit társulvanni?

— Mert egyszer majdnem vőlegénye lett a feleségemnek és visszahagyta a partit.

— Nos? És mi van abban?

— Nem akarok olyan társat, aki okosabb nálam.

AKI CSAK A MARHÁKNAK SAKTERE

Egy bírósági tárgyaláson az elnök, aki szeretett antiszemitáskodni, tanuképp hallgatott ki egy hitsorsosunkat.

— Mi a foglalkozása? — kérdezte.

— Tanító, előimádkozó és sakter.

— Ugy, sakter? Nahát, tisztelt sakter ur, mondja el, hogy történt a dolog?

— Így és így.

— Helyes, sakter ur, na és meg ismer erre esküdni, sakter ur?

— Igen.

— Na jó. És van még valami megjegyezni valója, sakter ur?

— Volna kérem.

— Na mi?

— Az kérem, hogy én tanítója vagyok a gyermekeknek, előimádkozója vagyok a felnőtteknek és csak a marháknak vagyok a saktere.